

Магілёўская глыбінка як «маленькая Швейцарыя»

Як у Лёзна будучь прадхуліяць пажары

Прыватнае жыццё — агульны набытак?

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«НЕМАГЧЫМА СЁННЯ ЖЫЦЬ І НЕ РАЗВІВАЦА»

У пачатку сустрэчы Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што падобныя мерапрыемствы з прадстаўнікамі СМІ праводзяцца ў Беларусі планова, аднак раней яны праходзілі ў больш пашыраным складзе. «Шчыра скажу: мне даводзіцца праводзіць у такім маштабе мерапрыемствы з журналістамі, але яны мне не вельмі падабаюцца, таму што гэта падобна на нейкую лекцыю, — сказаў Прэзідэнт. — Усё-такі ў вузкім коле зацікаўленых і дасведчаных людзей можна больш падрабязна абмеркаваць тыя ці іншыя пытанні, якія сёння хваляюць людзей, і паспрабаваць, калі гэта атрымаецца, зазірнуць у недалёкую будучыню».

Кіраўнік дзяржавы таксама растлумачыў, чаму на сустрэчу былі запрошаны менавіта кіраўнікі асобных СМІ. Паводле яго слоў, галоўным крытэрыем быў уплыў і аўтарытэт таго ці іншага СМІ ў грамадстве. «Калі вызначаліся, я сказаў, што мы павінны глядзець на тое, як народ рэагуе на той ці іншы сродак масавай інфармацыі. Па многіх крытэрыях мы убачылі, што гэта вядучыя сродкі масавай інфармацыі Беларусі, падабаецца гэта камусьці ці не, але так атрымалася», — растлумачыў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка таксама выказаў здагадку, што ў будучыні журналістамі будзе абгрывацца пытанне таго, каго менавіта запрашалі на сустрэчу з Прэзідэнтам, таму кіраўнік дзяржавы палічыў за лепшае апраўдзіць магчымыя развагі і адразу растлумачыць свой выбар.

Аляксандр Лукашэнка заклікаў кіраўнікоў СМІ засяродзіцца на абмеркаванні будучага, а не кансультавацца толькі па выніках мінулага года. «Трэба, зыходзячы з ведаў па выніках мінулага года, выходзіць на больш канцэптуальныя пытанні, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Прадказваць, якой будзе Беларусь праз 5–10 ці, можа, 15 гадоў, вельмі складана, але калі будучыя такія пытанні, я сваю думку выкажу, паспрабуем, калі атрымаецца, знайсці з вамі адзіную пазіцыю». «Я гатовы да гутаркі. Форму гэтай размовы не будзем вызначаць, будзем лічыць, што ў нас сёння адбудзецца дыялог. Вельмі не хацелася б, каб вы задавалі пытанні, а я, як самы разумны і прасунуты, адказваў на вашыя пытанні — гэтага нам трэба пазбегнуць. Давайце гаворым пра тыя праблемы, якія хваляюць людзей», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

МАДЭРНИЗАЦЫЯ З АДЦЕННЕМ ДЫВЕРСИФІКАЦЫІ

Паводле слоў Прэзідэнта, мадэрнізацыя ў Беларусі праводзіцца з адцэннем дыверсіфікацыі. Перад намі стаіць задача, сказаў ён, актыўна развіцця тых вытворчасцяў, якія арыентаваны на мясцовыя рэсурсы і сыравіну. Гэта датычыцца сельскай гаспадаркі, дрэваапрацоўкі і шэрагу іншых напрамкаў. «Мы ўсё больш і больш будзем арыентаваць нашу эканоміку на тую, якая наваў будуюць, сыравіну, якая ў нас ёсць», — адзначыў бела-

Учора Прэзідэнт сустрэўся з кіраўнікамі беларускіх СМІ і адказаў на актуальныя пытанні, якія хваляюць грамадскасць. На сустрэчу былі запрошаны кіраўнікі як дзяржаўных, так і недзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі. Размова Аляксандра Лукашэнкі з кіраўнікамі беларускіх СМІ працягвалася больш за пяць гадзін.

ФОТА БЕЛТА

рускай лідар. «Калі мы амбіцыйна заяўляем, што мы, беларусы, хочам быць суверэннымі і незалежнымі і не будзем займацца мадэрнізацыяй свайго жыцця і вытворчасці, то мы ніколі такімі не будзем. Немагчыма сёння жыць і не развівацца», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Як адзначыў кіраўнік дзяржавы, асабліва мадэрнізацыі ў Беларусі таксама заклікае ў кропках падыходзе да гэтага працэсу. У першую чаргу прыняты будзе аддавацца высокаэрэнтабельным праектам, хоць у той ці іншай ступені ў мадэрнізацыю павінны быць уцягнуты ўсе прадпрыемствы. «Спаць нікому не дазволім. Кропкавая мадэрнізацыя з актыўнай дзяржаўнай падтрымкай будзе заўсёды. Той, хто дасць больш дзяржаве і народу, таго мы больш падтрымаем», — сказаў беларускі лідар. На думку Аляксандра Лукашэнкі, мадэрнізацыя павінна закранаць розныя сферы, не толькі эканоміку. «Але эканоміка — падмурак усяго нашага жыцця. Галоўны напрамак усёй мадэрнізацыі — гэта эканоміка», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Прыводзячы ў якасці прыкладу сельскагаспадарчую галіну, Прэзідэнт адзначыў, што ў выніку яе развіцця растуць аб'ёмы экспарту і якасць прадукцыі. «Сёння Еўрасаюз да нас не можа прычэпацца. Мы ў іх пытаемся: чаму вы не дазваляеце пастаўляць на наш рынак нашы малочныя прадукты? Попыт на іх ёсць, якасць адпавядае».

Па якасці не горш, чым у Еўропе. Дык вы так і скажыце, што абараняеце свой рынак і не пускаеце іншых. Нават некалькі віцебскіх або гродзенскіх прадпрыемстваў атрымалі дазвол на пастаўку ў Еўропу, а стандарты там шалёныя. Ды і ў Расіі сёння ўжо проста так не прададз. Вось што такое мадэрнізацыя. Калі б мы гэтым не заняліся, мы б сёння пра гэта не гаварылі», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт адзначыў, што гучыць шмат крытыкі на адрас даўгоў Беларусі. Па словах кіраўніка дзяржавы, «усё пазнаецца ў параўнанні». «Увесь наш валавы доўг — каля 50% ВВП. Да прыкладу, у ЗША — 101%, або \$17 трлн, у Расійскай Федэрацыі — каля \$800 млрд. Італія, Грэцыя, Ірландыя, Партугалія маюць доўг большы, чым у Беларусі за год, — звыш 100% ВВП. Што тычыцца нашага дзяржаўнага доўгу, то ён усяго толькі 18–19% ВВП, \$12 млрд», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Вядома, лепш, каб яго не было, але так не бывае. Асабліва для такой эканомікі, як наша. У нас няма тых аб'ёмаў нафты, няма тых прыродных рэсурсаў, прыроднага газу, цэны на якія да гэтага часу трымаюцца. Мы ўсё гэта вымушаны купляць, таму мы наўрад ці абдыземся без гэтага», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. У той жа час ён падкрэсліў, што свае даўгавыя абавязальствы Беларусь выконвае, выканае і сёлета. «Тое, што належыць па доўгу, мы выплацім», — заявіў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падзякаваў кіраўніцтву Расіі, якое падтрымала Беларусь у цяжкія часы. «І не толькі яны падтрымалі нас у гэты момант. Нас падтрымала і Кітайская Народная Рэспубліка, і міжнародныя арганізацыі, у тым ліку і Еўрапейскі банк», — сказаў Прэзідэнт. — І ёсць пранавы, вельмі выгадныя для нас, па Kredyтаванні нашай эканомікі, па прадстаўленні нам фінансавых сродкаў. Але мы ўжо глядзім, каб гэта было не больш за 5%. Ёсць пранавы і пад 3%. КНР — гэта дзесьці 3%».

Гаворачы аб спадзе росту эканомікі ў Беларусі ў 2013 годзе, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што яго прычынамі з'яўляюцца як сусветны крызіс, які закрануў і Расію, і еўрапейскі рынак — асноўныя гандлёвыя партнёры Беларусі, так і спад вытворчасці ў сувязі з недаацэнкам расійскай нафты для загрузкі беларускіх НПЗ і з сітуацыяй у калійнай сферы. «Расія абмежавала пастаўкі нафты на нашы заводы, няхай нашым, на пару-тройку мільяўнаў тон мы атрымалі менш нафты», — сказаў ён. Што датычыцца сферы калійных угнаенняў, то тут недаацэна \$1,5–1,7 млрд. «Гэта тры грошы, якіх нам не хапала, і ў народа з'явілася нейкая фобія, што будзе дэвальвацыя. Якім з гэтых грошай не хапала», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што папярэдняга года эканоміка Беларусі прырастала на 9,8–11 працэнтаў, як у Кітайскай Народнай Рэспубліцы. «Мы

ФОТА БЕЛТА

ёй нават не саступалі, гэта быў самы высокі рост. Я лабіваўся перагрэву эканомікі. Але мы тады вельмі добра прырасталі, добра займаліся вытворчасцю, правялі мадэрнізацыю некаторых буйных прадпрыемстваў, ад якіх цяпер залежыць наша жыццё. Шмат тады зрабілі, шмат будавалі, будавалі танна, і зарплата была не меншай за \$500. Гэта быў шалёны рост нашай эканомікі. І мы на сённяшні дзень ужо больш як у два разы пераўзшылі ўзровень савецкага перыяду, адзіная постсавецкая рэспубліка. Пасля такіх шалёных тэмпаў, зразумела, надыходзіць нейкі спад, ва ўсіх дзяржавах, і нам трэба было пераходзіць не проста на аб'ёмны рост эканомікі, а на якасны рост. Але вельмі шкада, што гэта супала з другой хваляй крызісу ў асноўных нашых партнёраў», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы лічыць, што, нават калі б не было сусветнага крызісу, у эканоміцы Беларусі назіраўся б спад. «Мы дасягнулі нейкага максімуму ў развіцці нашых прадукцыйных сіл і аддачы ад іх. І мы будзем расці, напэўна, да 5 працэнтаў, наўрад ці мы дабавім больш, таму што ў асноўным у нас апрацоўчая прамысловасць, і калі мы шмат прырастаем, па імпарце дэвалюцыя шмат закупаецца. Ці варта гэта рабіць? Мы знайшлі нейкую раўнавагу», — сказаў Прэзідэнт. У той жа час ён прызнаў, што летася было ажыццэўлена няправільнае планаванне.

Ураду Беларусі даручана прапрацаваць магчымасці павышэння даходаў нізкааплачваных работнікаў, заявіў кіраўнік дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка растлумачыў, што, хоць сярэдняя зарплата па краіне цяпер набліжаецца да \$600, многія катэгорыі работнікаў не маюць такіх даходаў. «Я з вас патрабаваць не буду павышэння зарплат гэтай верхняй частцы насельніцтва, хто атрымлівае нават \$500, вы цяпер вядзецеся за ніжнюю частку нашых людзей і пастарайцеся падняць, каб у іх было хаця б \$400. Гэта стратэгія — падняць нізкааплачваных», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Сёлета мы хочам звярнуць увагу на іх, тады і сярэдняя зарплата будзе значна вышэйшай. Але ўжо наіскажыць зарплате я не буду. Кожны павінен атрымліваць зарплату ў адпаведнасці з тым, як ён адпрацаваў, як спрацаваў прадпрыемства. Мінімум мы забяспечым», — дадаў беларускі лідар.

Кіраўніку дзяржавы таксама было задана пытанне адносна падтрымкі пенсіянераў і магчымасці кампенсацыі іх страт ад дэвальвацыі, якая адбылася ў 2011 годзе. Прэзідэнт запэўніў,

што дзяржава працягне рабіць захады для павелічэння даходаў пенсіянераў. «У нас жа не кожнаму пенсіянеру трэба такая падтрымка. Ёсць пенсіянеры, якія атрымліваюць добрыя грошы. А ёсць тыя, каму трэба вялікая падтрымка, і я гэта буду рабіць», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — А выплаты, гэтыя кампенсацыі — я і хацеў бы гэта зрабіць, але адкуль іх узяць? Дзевяццаць усім кампенсаваць (нельга тут грамадства дзяліць), і пойдзе лапцюгавая рэакцыя, а гэта не адзін мільярд долараў. Такіх грошай, на жаль, няма».

ПРАЦЭНТНАЯ СТАЎКА ПА КРЭДЫТАХ БУДЗЕ ЗНІЖАЦА

«45% — гэта шалёная стаўка. Гэта ненармальна. І мы бачым, што ў нас ёсць усё магчымае да зніжэння гэтай стаўкі. Мы не можам пад гэты працэнт крыдытаваць рэальны сектар», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў свой час не было іншага выйсця, акрамя як падняць працэнтную стаўку па Kredyтах. «Калі быў ажыятажны попыт і ў нас былі не такія вялікія золатавалютныя рэзервы, мы вымушаны былі ісці на гэты непапулярны крок. Але наступова, таксама не абвальна, мы прыйдзем да нармальнага з'яві», — сказаў Прэзідэнт.

У той жа час ён падкрэсліў, што галоўны паказчык — гэта праца эканомікі. Аляксандр Лукашэнка лічыць, што «мы нармальна будзем сябе адчуваць, калі сёлета нам удадзецца, а гэта ўжо сапраўды пралічана, дасягнуць 3–3,5% росту ВУП».

«ЗНЕСНЕ НОВЫЯ ГРОШЫ ПАДОБНЫЯ ДА ЕЎРА»

Аб правядзенні ў Беларусі дэнамінацыі будзе аб'юда на паўгода, аднак пакуль для гэтага няма ўмоў, заявіў Аляксандр Лукашэнка.

«Мы пудамаем са спецыялістамі, калі гэты перыяд настане. Тут трэба быць вельмі асцярожнымі», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Мы гатовы ў любы момант правесці дэнамінацыю. Але ўсё ж такі нават для гэтага тэхнічнага кроку павінны быць пэўныя ўмовы. Не павінна быць такая працэнтная стаўка, не павінна быць трывогі на рынку, каб насельніцтва не хвалявалася. І ў эканоміцы каб не было крызісных з'яў».

«Таму мы падбаром час і аб гэтым заявім не менш як за паўгода», — адзначыў Прэзідэнт. — Паралельна на працягу года як мінімум будучы хадзіць і старыя рублі, і новыя».

ЦЫТАТА ДНЯ

Зінаіда МАНДРОўСКАЯ, намеснік старшын Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы і сацыяльных пытаннях

«Услед за антымакавым дэкрэтам, як чакаецца, у краіне будуць прыняты новыя меры па барацьбе з наркабізнесам. Ужо вызначаны шэраг пытанняў, якія будуць унесены ў КК, а таксама ў закон аб наркотыках, пракурорах і іх аналах. Прапануюцца меры па ўзмацненні адказнасці за перамяшчэнне наркотыкаў праз унутраныя межы МС. Як чакаецца, будзе ўзмоцнена і адказнасць за распаўсюджванне наркотыкаў у грамадскіх месцах і месцах адпачынку. Прапануюцца таксама змяніць паняцце прытону, і лічыць такім не толькі месца, дзе ствараюць умовы для ўжывання наркотыкаў, але і вырабляюць гэтыя рэчывы».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 22.01.2014 г.

Долар ЗША	9580,00 ▲
Еўра	12990,00 ▲
Рас. руб.	283,50 ▼
Укр. грыўня	1149,71 ▲

Дзеці

малююць хакей

Міністэрства інфармацыі Беларусі сумесна з Міністэрствам адукацыі, Федэрацыяй хакея і цэнтрам мастацкай творчасці дзяцей і моладзі выдавецтва «Рыфтур» праводзіць конкурс на лепшы малюнак, прысвечаны чэмпіянату свету па хакеі, які адбудзецца ў Мінску з 9 па 25 мая.

Конкурсанты будуць падзелены на дзве ўзроставыя групы: ад 8 да 11 і ад 12 да 16 гадоў. Творчыя працы можна выконваць у розных жанрах пры дапамозе любых матэрыялаў — ад каляровай алоўка да алейных фарбаў. Дарэчы, да ўдзелу ў конкурсе дапускаюцца не толькі індывідуальныя, але і калектыўныя творы. Студыям, гурткам і школам дазваляецца даслаць не больш за дваццаць малюнкаў, асобным аўтарам — максімум два.

Конкурсныя працы трэба паспець адрываць да 15 лютага на адрас: г. Мінск, пр-т Пераможцаў, 19 а, выдавецтва «Рыфтур». Лепшыя творы, якія выбяруць да 15 сакавіка, не толькі будуць прадстаўлены на выставе падчас вясковых канікулаў у Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі, а таксама ўпрыгожаць спецыяльныя паштокі. Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

У ЗША НЕ СПЫНЯЕЦА СНЕЖНАЯ БУРА

Адміністрацыя ЗША абвясціла пра закрыццё дзяржаўных устаноў у Вашынгтоне з-за снежнай буры, якая ў аўтарак абрынула на паўночнаатлантычнае ўзбярэжжа і паўночны ўсход краіны. Таксама густы снег будзе ісці ў Нью-Ёрку і Філадэльфіі. Многія школы і офісы ў акрузе Калумбія таксама зачыняюцца. Студзень стаў амальна халодным месяцам у ЗША. Мінусавая тэмпература была зарэгістравана ва ўсіх 50 штатах, уключаючы Гаваі. Зараз на ЗША і Канаду насуваецца новая паллярная віхура.

ЖЫРЫНОЎСКІ СУПРАЦЬ ТОЎСТЫХ ДЭПУТАТАЎ

Лідар ЛДПР Уладзімір Жырыноўскі прапонуе ўвесці яшчэ адзін стандарт здаровага ладу жыцця для дэпутатаў і чыноўнікаў — іх вага не павінна перавышаць 80 кілаграмаў. «Калі вышэй — чыноўніка з працы звалняць. І дэпутата», — заявіў кіраўнік ЛДПР. Ён адзначыў, што сёння ўвесь свет змагаецца з атлусценнем, і таксама дадаў, што цукар, соль, чай і кава шкодна для здароўя — усё кансерваванае або наркотыкі».

НЕ ПРЫМУШАЙЦЕ ДЗЯЦЕЙ ДАДАЦЬ

Калі дзіця ёсць, сядзячы за сталом, то верагоднасць развіцця атлусцення значна зніжана, паказаву эксперымент. Таксама высветлілася, што дзеці, якія самі вызначаюць парцы страў, з'ядаюць менш, чым дзеці, якім падаюць ежу бацькі. Менавіта пры такіх умовах дзіця вучыцца распазнаваць, калі яно надаецца. Наукоўцы прасачылі за дзецьмі 2—5 гадоў. Высветлілася, што сямейная вярэца за сталом таксама дапамагае засвоіць інфармацыю і пра парцы, і пра перавагу ў ежы. Па гэтай жа прычыне нельга прымушаць дзіця дадаць усё, што ёсць на талерцы. Важна даваць дзіцяці правільныя ўказанні з разраду: «Калі ты галодны, можаш узяць дабаўку». У любым выпадку дзіця кампенсуе недахоп ежы за дзень. Бацькі, якія дэвалююць дзіцяці есці перад тэлевізарам, штурхаюць яго да атлусцення, бо яно не адчувае, калі наелася. Дарэчы, раней было даказана, што практыка сямейнай вярэцы перад тэлевізарам негатыўна ўплывае на вагу ўсіх членаў сям'і.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

85 ЧАЛАВЕК ВАЛОДАЮЦЬ ПАЛОВАЙ БАГАЦАЮ СВЕТУ

Эканамічная няроўнасць у свеце ўзрастае да такой ступені, што сукупнае багацце 85 найбагацейшых людзей планеты (гэта каля 1,7 трыльёна долараў) раўняецца агульнаму багаццю 3,5 млрд звычайных людзей — паловы насельніцтва планеты, паведамляе газета «Вэгляд» са спасылкай на апублікаваны даклад у The Guardian.

У дакладзе «Праца для многіх» сфармулявана, што няроўнасць з'явілася вынікам захопу ўлады з боку эканамічнай эліты, якая атрымлівае магчымасці цыску на ўрады з мэтай прасоўвання выгаднай ёй палітыкі. Так, па статыстыцы амаль паловай сусветнага багацця (46%) валодае адзін працэнт насельніцтва, якому ўвогуле належыць 110 трыльёнаў долараў. Гэта ў 65 разоў больш, чым фінансавыя сродкі найбяднейшай часткі насельніцтва.

Працэс засяроджвання сусветнага багацця ў руках усё меншай колькасці людзей працягваецца. Летас мільярдэрамі сталі 210 чалавек. У выніку іх колькасць павялічылася да 1426, а іх агульнае багацце склапае 5,4 трыльёна долараў. У якасці прыкладу размеркавання багацця ў краінах, якія развіваюцца, прыводзіцца сітуацыя ў Індыі. Там за апошніне дзесяцігоддзе колькасць мільярдэраў вырасла з 6 да 61 чалавек, і яны засяродзілі ў сваіх руках сукупныя сродкі ў памеры 250 мільярд долараў. Да 2008 года на мільярдэраў у Індыі прыпаля 26% ад багацця ўсяго насельніцтва, тады як у 2003 годзе гэты паказчык склаў 1,8%.

КОРАТКА

Прадстаўнік Беларусі на міжнародным песенным конкурсе «Еўрабачанне-2014» ТЭО выступіць у другой частцы другога паўфіналу, які адбудзецца ў Каленгагене (Данія) 8 мая.

У адпаведнасці з распараджэннем Прэзідэнта Беларусі пачалася праверка баявой гатоўнасці Узброеных Сіл. Напярэдадні чэмпіянату свету 2014 года па хакеі асабліва ўвага будзе ўдзелена арганізацыі аховы аб'ектаў, транспартных камунікацый і участкаў дзяржаўнай грамадзянскай абароны. Актывіст у праверцы робіцца на ВПС і войскі ППА, якія ахоўваюць не толькі павятравыя рубяжы краіны, але і знешнюю граніцу Саюзнай дзяржавы.

На 1 студзеня 2014 года ахоп насельніцтва Беларусі наземным лічбавым тэлевізійным вярчэннем склаў 97,41 працэнта.

Праграма развіцця чыгуначнага пунктаў прапуску на дзяржаўнай грамадзянскай прадаўжана па 2020 год уключна. Раней яе прадугледжвалася завяршыць у 2017 годзе. Перанос тэрмінаў звязаны з цяжкасцямі ў фінансаванні.

НОВАЎВЯДЗЕННІ Ў ЖКГ:

кошт паслуг будзе адрознівацца ў залежнасці ад рэгіёна?

Плануецца, што ў 2014 годзе ўзровень кампенсацыі насельніцтвам затрат на аказанне жыллёва-камунальных паслуг складзе каля 30%. Пра гэта заявіла падчас анлайн-канферэнцыі на сайце БЕЛТА «Новаўвядзенні ў сістэме ЖКГ» начальнік упраўлення эканомікі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Алена Дудзінская.

Павелічэнне тарыфаў не перавысіць 5 долараў за год

Канчатковы сабекошт 2013 года, па словах Алены Дудзінскай, пакуль не вядомы і будзе відаць па справаздачах трохі пазней. Па чаканай ацэнцы, у 2013 годзе насельніцтва аплатава каля 25% сабекошту фактычных затрат на паслугі ЖКГ. Начальнік упраўлення эканомікі Міністэрства ЖКГ нагадала, што ва Указе № 550 прапісаны нормы, па якіх павелічэнне тарыфаў будзе ажыццяўляцца за год у памеры не вышэй за 5 долараў у эквіваленце па сярэднегадавым курсе. Такое павышэнне ўжо адбылося з 1 студзеня: на 3,72 долара былі павышаны тарыфы на электрычную энергію, газ і цеплавую энергію і на 1,26 долара павышаны тарыфы на паслугі арганізацыі сістэмы Мінжылкамгаса. У далейшым у адпаведнасці з указам тарыфы для насельніцтва мяркуюцца індыкаваць на рост намінальнай заробатнай платы, каб звязаць павелічэнне тарыфаў з ростам даходаў насельні-

Такая індыкацыя прадугледжана для таго, каб не зніжаўся ўзровень кампенсацыі насельніцтвам затрат на паслугі ЖКГ. Такім чынам улічваюцца інфляцыйныя працэсы.

«НЕМАГЧЫМА СЁННЯ ЖЫЦЬ І НЕ РАЗВІВАЦЦА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў Беларусі ў свой час праводзілася ўжо дэнамінацыя, і баяцца гэтага працэсу не трэба. «Але мы не гатовы пакуль да гэтага. І не столькі тыя органы, якія правядуць гэту дэнамінацыю, колькі на-сельніцтва і эканоміка», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Я лічу, што пройдзем гэты складаны, крызісны этап. І нават калі ў гэтым годзе мы адчужым, што эканоміка цвёрда стане на рэйкі нармальнага руху, мы за паўгода аб'явім народу, што будзем праводзіць дэнамінацыю.

Прэзідэнт адзначыў, што ўжо зацверджаны новыя грошы, прымчым нараўне з купюрамі ў Беларусі, магчыма, будучыя адзіныя і манеты. На думку кіраўніка дзяржавы, знешне новыя грошы падобныя да еўра. «Мы не ўтойваем, мы даючы гатовы да гэтага працэсу, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Але трэба падарэзаць час, каб ні ў якім выпадку нас людзі не напранкілі, што мы правалі дэнамінацыю, а хтосьці на гэтым нажыўся. У мяне будзе строгае патрабаванне: калі мы будзем у цэнах акругляць, то толькі ў меншы бок. Людзі тут нічога не страцяць».

Прэзідэнт яшчэ раз запэўніў, што аб правядзенні дэнамінацыі будзе сказана загадзя. «Гарантую! Падманваць не буду», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

У той жа час Прэзідэнт запэўнівае, што дэвальвацыя нацыянальнай валюты не будзе. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў выпадку неабходнасці на падтрыманне курсу нацыянальнай валюты будучы накіраваны сродкі з золатавалютнага рэзерву. «У нас сёння дастаткова золатавалютных рэзерваў, мы яшчэ ў бліжэйшы час атрымаем для падмацавання ЗВР каля \$1,5 млрд ад Расійскай Федэрацыі — добрыя крытэры. У крайнім выпадку, калі ў нас будуць запыненні золатавалютных рэзерваў, мы падтрымаем эканоміку. Страху ў гэтым ніякага няма, людзі атрымаюць дадатковую заробковую плату», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што ў краіне «ўсе чакалі, акрамя Прэзідэнта, дэвальвацыі нацыянальнай валюты». «Не толькі людзі, але і прадпрыемствы гэтага чакалі. Я сказаў, што мы штучна дэвальваваць нацыянальную валюту пад тое, каб даць нават нейкі глыток (можа, гэта і добра) паветра для БелАза, МАЗа і гэтак далей, не будзем, таму што дэвальвацыя нацыянальнай валюты — гэта вынік росту цэн. Мы гэта ўжо праходзілі. Таму нават не на 25%, не на 30%, не на 15% мы гэтага рабіць не будзем. Будзе ў нас магчымасць — мы падтрымаем стабільнасць нацыянальнай валюты, але не празмерна. Нас за гэта ніхто не напранкае. Усе дзяржавы гэта робяць», — сказаў Прэзідэнт.

«Калі ёсць шалёныя попыт на долары, людзі пабеглі ў абменнікі. Нельга, учаліўшыся ў нацыянальную валюту, трымаць яе стабільны курс. Трэба паіху адпусціць», — лічыць кіраўнік дзяржавы. Паводле яго слоў, так і было зроблена ў Беларусі. «Па долары мы больш за 10% дэвальвавалі за год наступнага, па «кошыку» валют — долар, еўра і расійскі рубель — крыху больш за 9%. Гэта значыць пры такой эканоміцы, якая ў нас складалася пры адмоўным паказчыку сальда па гандлі, мы за нацыянальную валюту, учаліўшыся дзюмаву рукам, не трымаліся, мы яе дэвальвавалі. Але дэвальвавалі плаўна», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

«Тыя, хто хацелі на гэтым сыграць, бачачы на гарызонце парламенцкія, прэзідэнцкія выбары (вы ж разумееце прычыну), на чале, на жаль, з некаторымі буйнымі фінансістамі, у так званых апазіцыйных сродках масавай інфармацыі разгарнулі і падварылі ўцікаваць людзей да гэтага долара. Я сказаў: не, так не будзе! Я перад сабой паставіў жалезабетонна задачу, каб паказаць, што гэта — нікчэмныя фінансісты і эканамісты, якія штурхалі дзяржаву і народ (і людзі мяне да гэтага штурхалі, і прадпрыемствы, і многія члены ўрада, калі не ўсе) да дэвальвацыі нацыянальнай валюты — адначасна Прэзідэнт. Я расказаў, што звярнуўся да незалежных спецыялістаў з просьбай пралічыць наступствы дэвальвацыі за адзін раз нацыянальнай валюты. «Яны мне ў адзін голас заявілі, што карысці ніякай не будзе, дзяржава ў выніку, народ і прадпрыемствы сядуць у яму. Гэта пацвердзіла мае думкі. Я зрабіў усё для таго, каб не было дэвальвацыі нацыянальнай валюты», — падкрэсліў Прэзідэнт.

«Так, я хадзіў, я прасіў, але недарэга грошы, я пазычыў гэтыя грошы, назваў, у каго, і не лічу, што я паступіў няправільна», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Я не парушыў аб'ектыўныя эканамічныя законы. І як кіраўнік дзяржавы надаў нейкую стабільнасць, хача б на гэтым этапе, нацыянальнай валюце. Я буду і надалей так паступаць, не ўтрымліваючы прамернай курс валюты. Але я паказаў, што ўсе развагі нашых фінансістаў, якія сядзяць і рукі паіраюць, толькі каб горш было, нікчэмныя».

«УЗВАРУШЫЦЬ» ЖЫЛЛЁВА-КАМУНАЛЬНУЮ ГАСПАДАРКУ І АГРАПРАМЫСЛОВЫ КОМПЛЕКС

Паводле слоў Прэзідэнта, камісія на чале са старшынёй Камітэта дзяржкантролю Аляксандрам Якабсонам прааналізуе работу арганізацыі жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Асабліва ўвага будзе нададзена фарміраванню тарыфаў на ЖКП. «Для таго, каб раз і назаўсёды,

як у будаўніцтве, камусці даць па руках, на галаве, была паставлена задача: старшыня КДК узначаліць камісію, як па будаўніцтве, і ўзварушыць усю ЖКГ», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Асабліва ўвага будзе нададзена фарміраванню тарыфаў на ЖКП. Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, ён некалькі разоў даручаў ураду падаць рэальныя затраты на паслугі ЖКГ. Аднак гэтага дагэтуль не зроблена. «ЖКГ для мяне ў плане тарыфаў — гэта загадкавая краіна», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што тарыфы на ЖКП у Беларусі рэгулююцца дзяржавай і іх рост увязаны з ростам даходаў грамадзян. На думку Прэзідэнта, вакол тэмы павышэння тарыфаў на паслугі ЖКГ вельмі шмат непрафесійнай балбатні і палітыкі. «А факты такія, што сёння сям'я з трох чалавек, дзе двое працуюць, за 2-пакаёвую кватэру плаціць 3 працэнты даходаў сям'і, у Расіі — 12 працэнтаў», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Сям'я з трох чалавек, дзе працуюць два бюджэтнікі, плаціць за такую кватэру 4 працэнты даходаў сям'і, два пенсіянеры — крыху больш за 5 працэнтаў. «Назваце яшчэ адну такую развітую, цывілізаваную краіну ў свеце, дзе плацілі б столькі. У Еўропе ў тры разы больш. Мы пакрымаем паслугі ЖКГ (пры ўсім павышэнні) на 23 працэнты, 77 працэнтаў паслуг ЖКГ пакрываюцца за кошт бюджэту. Назавіце яшчэ такую краіну, дзе гэта ёсць», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка таксама лічыць, што настаў час разабрацца, ці трэба далей фінансаваць за кошт дзяржавы аграпрамысловы комплекс краіны. У краіне прынята рашэнне два разы на год праводзіць маштабныя рэспубліканскія нарады. Сёлета на аналогіі з будаўнічай галіной будзе прааналізавана работа ЖКГ і АПК.

Прэзідэнт лічыць, што ў свой час навазванне беларускай мовы было памылкай апазіцыі. «Беларуская мова — гэта не фактар для разыгрывання палітыкі. І мы спакійна выведзем краіну, я вам гарантую, калі не будзе разважанню пра тое, што мы ўішомаем беларускую мову, а падмаем англійскую або рускую. Не трэба залішне ў гэтым умяшвацца. Гэта вельмі далікатная жывая матэрыя. Мы робім гэта спакійна», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Гэта палітызаваная праблема, — лічыць Аляксандр Лукашэнка. — Калі хочаш загаравіць па-беларуску — разгортвай кнігі і чытай». «Беларуская мова — не для рэвалюцыі», — дадаў Прэзідэнт. На яго думку, у краіне ў свой час вельмі мудра паступілі, што не адмовіліся ад рускай мовы.

Што датычыцца заўвагі пра тое, што ў краіне выдзяца мала кніг па-беларуску, то Прэзідэнт нагадаў, што раней прапановы беларускім аўтарам напісаць хаця б адзін варты твора, аднак гэтага не здарылася. «Я казаў: падкладзіце мне хаця б адну, напрыклад, «Вайна і мир», і я забяспечу вам віганцкую падтрымку. Няма іх!» — рэзюмаваў Прэзідэнт

БЕЛАРУСКІ АўТАМАБІЛЬ ЯК АЖЫЦЦЁУЛЕНАЯ МАРА

«Гэта даўно было майб прэзідэнцкай марай. Вырабляем аўтобусы, велікагрузныя аўтамабілі — і не можам вырабіць для народа нармальныя аўтамабілі», — адзначыў беларускі лідар.

Кіраўнік дзяржавы падрабязна расказаў аб тым, як з'явілася ідэя стварыць такую вытворчасць, як вялікі адпаведны перамовай з кітайскім бокам. У выніку ў Барысаўскім раёне была адкрыта сумесная зборачная вытворчасць, а на працягу некалькі гадоў плануецца пабудоваць цэлы завод магутнасцю 120 тыс. аўтамабіляў за год.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, гэтыя аўтамабілі прынамня яшчэ па цяне, так і па якасці, тым больш што ў Кітаі са сваімі тэхналогіямі прыйшлі практычна ўсе вялікія сусветныя кампаніі. «Я ўхваліў гэты аўтамабіль, і мы сёння вядзем вельмі цяжкую размову з Расіяй і іншымі, каб свабодна прадаваць гэтыя аўтамабілі. Ніхто ж не хоча пусцаць на сваю тэрыторыю. У гэты пераходны перыяд рынак вельмі цяжка праціснуцца», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Мы паіху будзем ісці да гэтых 120 тысяч. Але для мяне важна, што мы дэдаім сваіму чалавеку новы аўтамабіль. Дбайны чалавек, які ўмее эканоміць, купіць гэты аўтамабіль».

ТРАНСПАРТНАЯ ПОШЛІНА — ВЫКЛЮЧНА НА ДАРОЖНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Зборы ад спажання дзяржпошліны за выдуч дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху будучы накіроўваюцца выключна на падрыхтоўку дарожнага будаўніцтва, сказаў Прэзідэнт. Паводле яго слоў, уведзення ў Беларусі збору ўсім невядлікі ў параўнанні з коштам нават недарогага аўтамабіля, у той час як дзяржава штогод траціць значныя сродкі на падтрыманне дарожнай інфраструктуры. «Ці варта народу так напруж-

вацца з-за гэтага, пры тым гэта не самая бедная частка. Вось калі грошы пойдучы не на дарогу, як было заўялена, тады вы шукуе спусціце і з урада, і з Прэзідэнта, што не пракрантэралявалі», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Я ўраду сказаў: калі толькі гэтыя грошы пойдучы не на дарогу, і мяне людзі потым напранкуць, што мы дзіркі закрывалі, як некаторыя папісваюць у газетках і на інтэрнэт-рэсурсах, крыўдуйце на сябе. Адвалі асобы рахунак — усё грошы туды, і ўсе грошы на дарогу», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Гаворачы пра довады аб тым, што сродкі на дарожнае будаўніцтва ўжо закладзены ў кошт паліва, Аляксандр Лукашэнка прывёў аргумент, што тыя ж магистраль ад сталіцы да абласных цэнтраў цяпер рэканструюцца за кошт замежных крэдытаў. Акрамя таго, апошнім часам практычна не ўкладваюцца сродкі ў дарогу другой катэгорыі.

«Невялікія гэтыя грошы (дзяржпошліна. — Заўвага БЕЛТА). Таму ці варта так замарочвацца на гэтай праблеме і гвалтам крычаць, што абабралі, абдбалі і г. д. Тое, што гэтыя грошы не пойдучы ні на адукацыю, ні нават на ахову здароўя, а будучы патрачаны менавіта на дарогу, гарантую, і я папярэдзіў урад», — падкрэсліў беларускі лідар.

«БЕЛАРУСКАЯ МОВА — НЕ ДЛЯ РЭВАЛЮЦЫІ»

Праблему беларускай мовы, якую спрабуюць узяць некаторыя апазіцыйныя дзеячы, Прэзідэнт Беларусі лічыць палітызаванай.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў дзяржаве створаны ўсе ўмовы для тых, хто жадае вывучаць беларускую мову. У той жа час Прэзідэнт на заўвагі некаторых недзяржаўных СМІ аб недастатковым развіцці беларускай мовы прапанаваў адкрыць пры дзяржаўных інстытутах і ўніверсітэтах курсы для тых, хто хоча вывучаць беларускую мову. «Я абсалютна не супраць беларускай мовы», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Я нават больш чым вы, хачу, каб нашы людзі свабодна размаўлялі па-беларуску. Адзінае, чаго я не прымаю — гэта ціск. Я толькі пачынаеш ціснуць — адваротная рэакцыя».

Прэзідэнт лічыць, што ў свой час навазванне беларускай мовы было памылкай апазіцыі. «Беларуская мова — гэта не фактар для разыгрывання палітыкі. І мы спакійна выведзем краіну, я вам гарантую, калі не будзе разважанню пра тое, што мы ўішомаем беларускую мову, а падмаем англійскую або рускую. Не трэба залішне ў гэтым умяшвацца. Гэта вельмі далікатная жывая матэрыя. Мы робім гэта спакійна», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Гэта палітызаваная праблема, — лічыць Аляксандр Лукашэнка. — Калі хочаш загаравіць па-беларуску — разгортвай кнігі і чытай». «Беларуская мова — не для рэвалюцыі», — дадаў Прэзідэнт. На яго думку, у краіне ў свой час вельмі мудра паступілі, што не адмовіліся ад рускай мовы.

ДРУКАВАНАЯ ВЕРСІЯ ЦІ ІНТЭРНЭТ?

Аляксандр Лукашэнка даручыў вывучаць неабходнасць змен парадку распаўсюджвання друкаванай перыядыкі ў краіне. У прыватнасці, Прэзідэнт звярнуў увагу на канкурэнцыю друкаваных выданняў з інтэрнэт-рэсурсамі, што могуць больш аператыўна рэагаваць на тыя ці іншыя падзеі. Разам з тым друкаваныя выданні, напрыклад, не могуць выходзіць па пандэмажках і адпаведна інфармаваць чытачоў аб падзеях, што адбыліся на выхадных.

«Я не магу сказаць, ці можна гэта зрабіць хутка, колькі гэта будзе каштаваць і ці патрэбна гэта наогул», — адзначыў Прэзідэнт. У сувязі з гэтым Аляксандр Лукашэнка даручыў галоўнаму рэдактару газеты «Советская Белоруссия» Паўлу Якубовічу як кіраўніку галоўнага друкаванага выдання ў краіне арганізаваць адпалоўку гэтага пытання з усімі зацікаўленымі бакамі. «Вы павінны сабрацца і вырашаць адначасна думку. Па-гаспадарску. І скажыце, што трэба рабіць. Тады я паклічу пэўных людзей і пастаўлю ім канкрэтную задачу», — даручыў Прэзідэнт.

Гаворачы пра сваё асабістае стаўленне да гэтай тэмы, Аляксандр Лукашэнка сказаў, што нягледзячы на магчымасць карыстацца інтэрнэт-версіямі выданняў, ён рэгулярна праглядае і друкаваныя версіі.

У ХУТКІМ ЧАСЕ МАГЧЫМАЯ АМНІСТЫЯ

У Беларусі ў хуткім часе могуць амніставаць 2 тысячы чалавек, заявіў Аляксандр Лукашэнка. Паводле слоў Прэзідэнта, у цэлым ён становіцца ставіцца да правядзення амністыі і звычайна асабіста іх ініцыюе. Кіраўнік дзяржавы лічыць, што ў бліжэйшы час можна правесці амністыю па аналогіі з тымі, якія ўжо былі ў краіне.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што правядзенне амністыі магчымае, бо практыка паказала, што яны не пагаршаюць крмінагенную абстаноўку. Сёння ў месцах пазбаўлення волі знаходзяцца

каля 30 тыс. чалавек, а ў 90-я гады іх было каля 70 тысяч. Узровень злачыннасці кожны год зніжаецца прыкладна на 6–10%. «Амністыі не прыводзяць да ўсплёску крмінагеннай абстаноўкі, мы можам на гэта паісці», — сказаў Прэзідэнт.

Прэзідэнт таксама заявіў, што гатовы памілаваць так званых палітвязняў, калі яны напішучы адпаведнае прашэнне. Адказваючы на пытанне аб наяўнасці ў Беларусі так званых палітвязняў, Прэзідэнт чарговы раз падкрэсліў, што ў Беларусі ў Крымінальным кодэксе няма палітычных артыкулаў. А пра тых, хто сябе такімі лічыць, кіраўнік дзяржавы

А.М. РАДЗЬЮК І М.К. СОКОЛОВ

сказаў, што ўмовы іх выхаду на свабоду было напісанне просьбы аб памілаванні, як таго патрабуе беларуская заканадаўства. «Умова была адна — па законе. Вы звяртаецеся (не пішыце, што вы вінаватыя — не вінаватыя), пішаце зварот да таго, хто можа памілаваць, і я прыму рашэнне, я памілюю», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Тым не менш, нягледзячы на прапанаваную магчымасць, некаторыя аддалі перавагу таму, каб застацца ў турме. «Некаторыя захацелі застацца ў турме да наступнага электаральнага цыкла (я чытую). Не хочучы звяртацца па памілаванне. Я кажу: сядзіце. Яны на мяне ціснучы, а я свае ўмовы выказваю: як да ўсіх, звяртаецеся — разгледжу (чытай — выплыву), таму што яны не варты сапсаваных адносін Беларусі з Еўропай і Амерыкай», — сказаў Прэзідэнт.

«Яны жывуць электаральным цыклам. Яны хочучы з турмы выйсці героямі. Я забяспечу іх выхад з турмы як герояў», — запэўніў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт падкрэсліў, што толькі ў такім кантэксце і па такіх правілах гатовы разгледзіць пытанне вызвалення так званых палітвязняў, у тым ліку Мікалая Статкевіча. «Статкевіч палітычна для мяне не канкурэнт. Статкевіч пасля гэтых вывадак — палітычны труп у Беларусі», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка. «Ён не хоча з турмы выходзіць, — прадоўжыў Прэзідэнт. — Чаму я павінен за яго хацець больш, чым ён сам?». Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што, на яго думку, знаходжанне за кратамі такіх людзей, як Мікалай Статкевіч, не павінна быць перашкодай ў адносінах Беларусі ў Еўрасаюза або Амерыкі: «Ён таго не варты, як той жа Саннікаў. Яны аднаго поля ягады па сваіх чынках».

Па просьбе аднаго з удзельнікаў сустрэчы Прэзідэнт пракаментаваў справу Бяляцкага. Кіраўнік дзяржавы даручыў правярць інфармацыю аб тым, што Бяляцкі кампенсавыў прычыненую ім шкоду, а затым разгледзіць пытанне аб яго магчымым вызваленні.

«МЫ І ЗАХАД ПАЧАЛІ РАЗМАЎЛЯЦЬ...»

У стасунках Беларусі з Захадам наладзіўся дыялог, заявіў кіраўнік дзяржавы, закранаючы міжнародную тэматыку. «Апошнім часам, мы гэта не афішчуем, не проста сімптомы, а мы правалі ўсёраг мэралпрямстваў, няхай не публічна. Часта многія еўрапейцы, прызяджачы да нас, просяць, каб гэта было не публічна», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Я з імі шчыра размаўляю, калі яны просяцца да мяне на прымё, нікому не адмаўляю, з усімі вяду размову — ад кангрэснаму ЗША да звычайных палітыкаў і нават былі з Еўропы. Яны, вядома, уплывовыя ў сваіх краінах. І ў нас такіх кантактаў адбылося вельмі шмат, пайшоў нейкі дыялог. Няхай мы не сядзім за агульнем сталом і не абмяркоўваем праблемы (мы да гэтага гатовыя), але ёсць нейкі дыялог, і гэта ўжо добра».

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, праз такіх пасярэднікаў даводзіцца беларуская пазіцыя, у тым ліку да канцлера ФРГ Ангелы Меркель і іншых палітыкаў.

Разам з тым Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што незалежнасць Беларусі нельга тлумачыць як адыход ад супрацоўніцтва з Расіяй. «Мы хочам жыць на сваім кавалку зямлі, мець суверэнітэт. Я не хачу, каб мой народ больш хадзіў пад чымсьці бізном. Гэта мая галоўная задача як першага Прэзідэнта», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

«Наша незалежнасць — гэта святое, але яна яшчэ павінна быць зразумелай нашым суседзям. Яна не павінна быць агрэсіўнай. Мы не тая краіна, у нас не тая моц, каб агрэсіўна ставіцца ці то да Захаду, ці то да Усходу», — лічыць Аляксандр Лукашэнка. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што ніколі не будзе сбрацца з Захадам супраць Расіі і аналагічна развіцці беларуска-расійскіх адносін не будзе весціся на шкоду супрацоўніцтву на захаднім вектары.

«Таму апошнім часам намяўся перыяд, калі мы адзіны на аднаго «не кацім», не наступаем. Мы пачалі неяк размаўляць. Літва зразумела, што трэць бюджэту ў іх — гэта Беларусь. Латвія — тое ж самае», — дадаў беларускі лідар.

«РАСІЯ — РОЗНАЯ...»

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што ў яго з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным склаліся вельмі добрыя адносіны, нягледзячы на праблемныя моманты, якія часам узнікаюць. «Мы вельмі дружныя з Пуціным, нягледзячы на тое, што часам паміж намі «скрышы». Я яму магу прама сказаць, і ён можа мне», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Гаворачы пра беларуска-расійскае супрацоўніцтва, Прэзідэнт падкрэсліў, што па вялікім рахунку больш блізкі адносін у Беларусі няма і не можа быць ні з адной краінай. «Мы сябры, браты, мы наогул

адзін народ. Калі нам цяжка — хто працягнуў руку? МВФ? А маглі б — грошай нямерна, дзявчэ няма куды, але па палітычных матывах, адкрыта сказалі, не могуць. А Расія падставіла плечо, — заўважыў беларускі лідар. — І заўсёды яны падставяць нам плечо, як бы ні было складана. Па розных прычынах і з-за таго, што страціць Беларусь — гэта вялікі палітычны ўрон і шкода для Расіі ў цэлым».

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што Расія аказвае рэальную падтрымку ў тым ліку ў рэалізацыі маштабнага праекта будаўніцтва атамнай электрастанцыі. «Гэта рэальныя грошы, гэта не словы. Мы гэта павінны цаніць і ні ў якім разе не павінны ставіцца кепска да Расіі», — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Што датычыцца стаўлення да Беларусі ў расійскім асяроддзі, кіраўнік дзяржавы адзначыў, што Расія розная, гэта таксама неабходна разумець і дзесьці працягваюць вытрымку. «Але тое, што адбываецца, — гэта аб'ектыўна і шчыра, і тут няма падводных плыняў у Расіі», — дадаў беларускі лідар. Вяртаючыся да тэмы вызвалення Беларусі двухмільярднага крэдыту, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што тым самым Расія падтрымлівае і ўпэўняе прадпрыемствы, якія вырабляюць камплектыўныя і сыравіну для беларускай тэхнікі.

ПАДТРЫМАЕМ УКРАЇНУ І СТАБІЛЬНАСЦЬ У ЁЙ

Прэзідэнт Лукашэнка спадзяецца, што канфліктная сітуацыя ва Украіне вырашыцца і не акажа негатыўнага ўплыву на дзейнасць СНД, дзе Украіна старшынюе сёлета. Ён адзначыў, што доўгі час устрымліваўся ад каментарыяў па сітуацыі ва Украіне, лічыць падзеі, якія там адбываюцца, унутранай справай канкрэтнай дзяржавы.

«Будзем спадзявацца, што ўсё будзе нармальна з пункту гледжання старшыністаў СНД, ніхто не будзе пераносіць саміт СНД, наадварот, я ўпэўнены, Януковіч будзе імкнучыся, каб гэты саміт прайшоў у іх, а мы і Расія і іншыя будзем такім чынам падтрымліваць Украіну і стабільнасць у ёй, і цярпелівага прэзідэнта, таму што гэта галоўны прадстаўніч уладчы», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён дадаў: «У астатнім яны павінны разабрацца самі. Занадта шмат амбіцый і асобных палітыкаў», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

ХАКЕЙНЫ ЧЭМПІНАТ АДКРЫЕ СВЕТУ БЕЛАРУСЬ

Наша краіна правядзе чэмпіянат свету па хакеі на годным узроўні, заявіў Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што своеасабліва рэпетыцыйнае сусветнага першынства было правядзенае Каляднага міжнароднага турніру аматараў хакея на прыз Прэзідэнта Беларусі. Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, усе аб'екты вытрымаць вырабаванне. «Нашы спартсмены, якія ўдзельнічаюць у чэмпіянатах свету, Алімпійскіх гульнях, казалі, што такога ўзроўню падрыхтоўкі для спартсменаў не было ні ў адной краіне. Сапраўды, мы маем выдатныя пляцоўкі — «Мінск-Арэна», новенькая Чэжоўка-Арэна». Заняпас лёд можа даць — хай троніруюцца. Ідэальныя ўмовы!» — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў Мінску будзе і дастатковы гасцінны фонд для прыняцця гасцей сталіцы: «У нас будзе каля 30 тысяч месцаў у гасцініцах, плюс будучыя задзейнічаны бліжэйшыя санаторыі, прафілакторыі, я не бярэ тут студэнцкія вёскі. Плюс прыватныя падкладчыцы».

«Мы правядзем чэмпіянат на годным узроўні», — сказаў Прэзідэнт. — Я хачу зрабіць такі чэмпіянат, каб усё ахнулі. Гэта значыць, не павінна быць ніводнага пустага месца на трыбунах на любым матчы».

Кажучы пра аб'яўлены ў 2014-м год гасціннасці, Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што хакейнай момант у ім як спадарожны: «У першую чаргу я меў на ўвазе душу беларусыя. Яны заўсёды гасцінныя, імкнучыся ўсім дагэціць, накарміць, апошнюю кашулю аддаць, яны вельмі добрыя».

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ІМКНУЦА ДА ДАСКАНАЛАСЦІ, але кожны крок узгадняць з людзьмі

Новыя формы і метады работы, шляхі павышэння ролі і аўтарытэту органаў самакіравання абмеркавалі падчас пасяджэння «круглага стала», якое адбылося ў Інстытуце дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, старшыні пасялковых і сельскіх Саветаў дэпутатаў. «Навінамі» цэнтральнага рэгіёна краіны падзяліўся з прысутнымі член Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання, старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Іван ЛІПНІЦКІ.

Аптымізацыя: працяг будзе

Летась на Міншчыне завершаны чарговы этап аптымізацыі сельсаветаў. Узбуйненне структур пярвочнага ўзроўню неабходна было перш за ўсё для таго, каб павысіць іх статус, а таксама больш эфектыўна і якасна вырашаць пытанні адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўладкавання з улікам эканамічных, сацыяльных, дэмаграфічных аспектаў. Папярэдняе галоўнае ўпраўленне арганізацыйна-кадравай работы, абласны Савет дэпутатаў шмат папрацаваў над вывучэннем прапанов раённых Саветаў дэпутатаў і райвыканкамаў па ўпарадкаванні адміністрацыйных тэрыторый, улічылі меркаванні грамадзян, якія яны выказалі на сходах. Як вынік, у працэсе аптымізацыі з месцаў паступалі адзінаццаць скаргі і звароты. Перш за ўсё жыхароў хвалілі пытанні транспартных зносін, захавання сацыяльнай інфраструктуры.

Да пачатку аптымізацыі ў вобласці налічвалася 281 сельскі Савет. Сёння іх засталася 225. Але, як кажуць, у пераўтварэнні няма пачатку і няма канца. Жыццё не стаіць на месцы, вылучае новыя патрабаванні. На парадку дня — упарадкаванне штатаў сельскіх выканкамаў. На Міншчыне захаваліся сельсаветы, дзе пражывае менш чым 500 чалавек. Пры гэтым тут ёсць і кіраўнікі справам, і спецыялісты, і бухгалтары, што неметэазагодна. Напрыклад, у Старых Дарогах застаўся сельсавет, на тэрыторыі якога пражывае 880 чалавек. Яшчэ 65 сельсаветаў налічваюць да 2 тыс. грамадзян. Разам з тым, аптымізацыя мела на мэце, каб на падведмаснай тэрыторыі пражывала не менш за 2 тыс. насельніцтва. Самы буйны, як у цэнтральным рэгіёне, так і ў краіне ў цэлым — Бараўлянскі сельсавет: тут налічваецца 40 тысяч жыхароў. Ёсць сельсаветы, дзе зарэгістравана ад 7 тыс. да 30 тыс. жыхароў. «Менавіта таму мы прадумваем аптымізацыю сельскіх выканкамаў па іх колькасным складзе, што павінна аблегчыць работу і зрабіць яе больш значнай у буйных сельсаветах. З такой ініцыятывай я выступіў перад кіраўніцтвам аблвыканкама і знайшоў там падтрымку», — канстатаваў Іван Ліпніцкі.

Дадам, што ў Мінскай вобласці аптымізацыя адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак праводзіцца не ўпершыню. У 2006 годзе змены адбыліся ў Салігорскім, Пухавіцкім, Мядзельскім раёнах, у 2007-м — у Клецкім, Бярэзінскім раёнах. У 2009 годзе ў сталічным рэгіёне былі скасаваны 32 сельсаветы. Летась сваю пазіцыю адстаялі Барысаўскі, Мядзельскі, Слуцкі раёны: праводзіць узбуйненне там пакуль дачна. Але працэс аб'яднання дробных сельсаветаў будзе працягвацца і ў далейшым.

Вёска без жыхароў

На тэрыторыі Мінскай вобласці знаходзіцца 5206 сельскіх населеных пунктаў. У 30% з іх пражывае менш за 20 чалавек. І жываюць вёскі толькі падчас летніх канікул, адпачынку, калі дзеці і ўнукі прыязджаюць да бацькоў і бабуль. Разам з тым, у такіх вёсках ходзіць аўтааўлака, зімой чысцяць ад снегу дарогі — трэба ж вытрымліваць сацыяльны стандарт. А гэта значыць, неэфектыўна трыццаць дзяржаўных сродкаў, а тая ж райскажыяўцоў працуе амаль што з мінуасам. Ёсць і такія вёскі, дзе наогул няма жыхароў. Толькі на Радаўніцу сваімі наведваюць магільні родных і блізкіх.

Выправіць становішча прызначана канцэпцыя развіцця сельсаветаў і сельскіх населеных пунктаў Мінскай вобласці на 2014 — 2020 гады. «У нас прымаюцца генеральныя планы развіцця гарадоў, але не менш важна прагназаваць і развіццё сельскіх населеных пунктаў, — лічыць Іван Ліпніцкі. — Гэтага патрабуюць дэмаграфічная сітуацыя, а таксама рэацыйнае выкарыстанне жыллёвага фонду, вытворчых і матэрыяльных рэсурсаў, пытанні жыццезабеспячэння насельніцтва». У сувязі з гэтым старшыня кожнага райсавета сумесна са старшынёй сельскіх Саветаў унеслі свае прапановы па захаванні і развіцці населеных пунктаў на сваіх тэрыторыях. Але тут варта працаваць разам з сельскагаспадарчымі арганізацыямі, прадпрыемствамі, што знаходзяцца на падведмаснай тэрыторыі. І абавязкова абмяркоўваць усе крокі з насельніцтвам.

І хранічныя скаргі, здараецца, мае рацыю

Які ў кожным рэгіёне, на Міншчыне ёсць грамадзяне, якія зрабілі скаргі на сваім рамястом. Такіх няма: як прапіла, 5-7 чалавек. Так, які надукачуваць, перашкаджаюць працаваць. Але і ў гэтым выпадку трэба больш уважліва, так бы мовіць, індывідуальна, падыходзіць да іх звароты. А лепш за ўсё выехаць на месца, каб на свае вочы ўбачыць і сітуацыю. Іван Эдуардавіч пераkanaўся ў гэтым на асабістым вопыце. Аднойчы да яго на прыём прыйшоў заяўнік, які паскардзіўся, што зьярцеацца ў розныя інстанцыі, каб адрамантавалі балкон. Справа ў тым, што прадстаўнік жыллёва-камунальнай гаспадаркі падлізі дах на доме, і цагляны, што ўпалі, пашкодзілі казырок балкона. І такую дробную праблему, не маглі вырашыць на месцы два гады: выяжджалі розныя камісіі, вялася перапіска... Так што і хранічныя скаргі, здараецца, мае рацыю.

Кампенсацыя за страты

У сувязі з захаваннем свайго на афрыканскую чуму, якая закрапула асобныя рэгіёны краіны, у Мінскай вобласці вакол буйных свінагадоўчых комплексаў узведзена буферная зона. Інакш кажучы, мясцовым жыхарам, фермерам, што знаходзяцца ў радыусе 5 кіламетраў ад фермаў, рэкамендавана пазбавіцца ад парсюкоў. Бясспрэчна, такія меры балюча ударылі па асабістым падсоонных гаспадарках. «Мясцовым уладам рэкамендавана вырашчыць пытанне па продажы свініны па сабекошце жыхарам тых населеных пунктаў, дзе забаронена ўтрыманне пагалоў, — адзначыў Іван Ліпніцкі. — У некаторых раёнах адразу пайшлі насустрач. Думаю, мы здолеем адстаяць сваю пазіцыю і ў астатніх».

Дэпутатаў стане менш

У сувязі з аптымізацыяй сельскіх і пасялковых Саветаў узрасла роля органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання. На Міншчыне іх дзейнасць 6057, у тым ліку 814 калегіяльных — вулічны і дамавыя камітэты, 5243 аднаасобныя — старасты і старэйшыны вуліц, населеных пунктаў. З улікам узбуйнення тэрыторый зменшыцца і колькасць дэпутатаў — з 4252 да 3561 дэпутата. У раённых Саветах было 762, а застанецца 718, у сельскіх і пасялковых з 3228 застанецца 2631.

Каб пазбегнуць непрыемнасцяў

Работа па наведванні парадку на зямлі і добраўпарадкаванні населеных пунктаў прадугледжвае знос пустуючых і старых дамоў у вёсках. Парадак і ўмовы прапісаны ва Указе Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 23 лютага 2012 г. № 100 «Аб мерах па ўдасканаленні ўліку і скарачэння колькасці пустуючых і старых дамоў у сельскай мясцовасці». Іван Ліпніцкі нагадаў, што ў гэтай справе трэба дакладна прытрымлівацца алгарытму, каб пазбегнуць непрыемнасцяў. Напрыклад, у Капыльскім раёне знеслі трыхвугольную хаціну, якая пуставала 20 гадоў. І толькі пасля гэтага знайшоўся спадчынік, які жыве ў Расіі. Паводле рашэння суда, яму давалося выплаціць кампенсацыю ў памеры 40 млн рублёў. Разам з тым, просьба аб спяганні з гэтага нашчадка падатку на нерухомасць і зямлю за 20 гадоў не была задаволена. «У нас ёсць шмат магчымасцяў, каб падаткі плацілі штотомесці ці пакартавалі. Мы абшоўваем траву, пустазелле, наводзім парадок вакол кінутых дамоў за кошт бюджэтных сродкаў. Хацелася б, каб і Міністэрства па падатках і зборах пачало займацца сваімі прамымі абавязкамі», — заўважыў Іван Ліпніцкі.

У сустрэчы прыняў удзел начальнік галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асоб Міністэрства па падатках і зборах Міхаіл Расолька. Прадстаўнік Міністэрства праінфармаваў прысутных аб рабоце па ўдасканаленні механізму выплаты сельскіх жыхарам падаткаў на зямлю і нерухомасць.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.

НА АГЕНЬЧЫК

КАЛІ КУЛЬТУРА — У ЦЭНТРЫ

Ганна Маркевіч (у цэнтры) з удзельнікамі старажытнага календальнага абрада «Засвяненне».

Сваімі першымі памочнікамі старшыня Стадоліцкага сельскага Савета Ганна МАРКЕВІЧ называе работнікаў высковага Цэнтра культуры і сустрэкаецца з імі як з добрымі сябрамі.

— У сельскага Савета і Цэнтра культуры сапраўды моцная сувязь, — кажа Ганна Паўлаўна. — Сумесна працуючы, мы здолны рабіць вялікую і патрэбную справу ў вёсцы.

Найцікавейшымі праектамі з абавязковым удзелам у іх работнікаў культуры старшыня называе сумесныя выезды ў суседнія і больш далёкія вёскі — а іх сёння ў сельсавеце ўжо дванаццаць. Выязджаюць, каб павіншаваць маладыя семі з нованароджанымі, а таксама кіраўніцтвам сельсаветаў: васьмі гадаўна разам ушаноўвалі 90-гадоваму Аляксандру Іларыёнаўну Сеўруку.

— Ладзім вечарыны-агеньчыкі да Дня пажылых людзей, віншаванне ветэранаў працы і

вязняў вайны, разам добраўпарадкаўваем і тэрыторыю вёскі, — заўважае Ганна Паўлаўна. — На бібліятэкара Ніну Прыбылавец і дырэктара Цэнтра культуры Надзею Кузняцоў заўсёды магу спадзявацца, хоць добра ведаю, што праца культурна-адукацыйна на вёсцы не з лёгкіх, як некаму можа падацца.

Цяпер у Стадоліцкім цэнтры культуры працуе шэсць дзяціных і два дарослыя калектывы мастацкай самадзейнасці, бібліятэчны пункт часта бывае ў іншых населеных пунктах Са-

вета. Апошнім часам старшыню Ганну Маркевіч усё больш радуе праца работнікаў сферы культуры па адраджэнні народных абрадаў, якіх у гэтым рэгіёне Палесся было сапраўды шмат.

— А яшчэ культурнікі не застаюцца ў баку і ад выхавальнага працэсу нашых падлеткаў, асабліва праблемных дзяцей, — зазначае кіраўнік сельсавета.

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.

Лельчыцкі раён.

КРОК ЗА КРОКАМ

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ Ў РАЗГАРЫ:

завяршылася вылучэнне ініцыятыўных груп

Выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў адбудуцца 23 сакавіка, а вось выбарчая кампанія сёння знаходзіцца на самым актыўным сваім этапе. Ужо сфарміраваны тэрытарыяльныя і акруговыя выбарчыя камісіі, а пра тое, што на чарзе, нашаму карэспандэнту расказаў Мікалай ЛАЗАВІК, сакратар Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэферэндумаў.

Згодна з календарным планам мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і правядзенні выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў, цяпер праходзяць два паралельныя этапы перадвыбарнай кампаніі.

Па-першае, арганізатары выбараў працуюць над утварэннем участкаў для галасавання і фарміраваннем участкавых выбарчых камісій. «Стварэнне участкавых камісій мае важнае значэнне таму, што менавіта яны будуць працаваць з выбаршчыкамі, — падкрэсліў Мікалай Лазавік. — Яны рытуяцую інфармацыю пра кандыдатаў, запрашаюць людзей прыняць удзел у выбарах, а пасля іх правядзення арганізуюць падлік вынікаў. Раней жа стварэння камісіі — тэрытарыяльныя і акруговыя — павінны займацца фінансавымі пытаннямі, працаваць з органамі ўлады і з кандыдатамі ў дэпутаты».

Як адзначыў сакратар Цэнтральнай камісіі, плануецца, што 21 студзеня скончылася арганізацыя участкаў для галасавання, а 5 лютага сфарміруюцца участкавыя выбарчыя камісіі.

«Па-другое, з 12 студзеня ахвотныя стаць кандыдатамі ў дэпутаты атрымалі магчымасць праводзіць мерапрыемствы па сваім вылучэнні», — расказаў Мікалай Лазавік. Нагадаем, што вылучаць сваю кандыдатуру можна ад партыі, ад працоўных калектываў, а таксама праз збор подпісаў. Калі ахвотны стаць дэпутатам хацеў пайсці па апошнім шляху, то яму неабходна было да 16 студзеня падаць у выбарчую камісію спісы ініцыятыўнай групы і заяву на яе рэгістрацыю (калі ініцыятыўная група будзе зарэгістравана, яе члены атрымаюць адпаведныя дакументы і пачнуць збіраць подпісы за свайго кандыдата).

Мы пацкавіліся, як ідуць справы непасрэдна ў выбарчых камісіях.

Мікалай КОСІК, член Валожынскага раённага выбарчага камісіі, паведаваў, што яго тэрытарыяльная камісія зарэгістравала 28 ініцыятыўных груп, якія цяпер збіраюць подпісы за сваіх кандыдатаў. Заўвага пры рэгістрацыі гэтых груп не было.

Тамара Шукала, старшыня Баранавіцкага гарадскога тэрытарыяльнага камісіі, адзначыла, што праца камісіі ідзе згодна з календарным планам. «Адбылося два пасяджэнні па рэгістрацыі ініцыятыўных груп (іх зарэгістравана 35), — расказала яна. — Выпадак, калі ў рэгістрацыі ініцыятыўных груп давалася адмовіць, не было: усе дакументы ў парадку. Акрамя рэгістрацыі ініцыятыўных груп, прадстаўнікі камісіі кансультуюць патэнцыйных кандыдатаў у дэпутаты, а таксама выбаршчыкаў. Так, да г. Баранавічы наядуна дадалася некалькі вуліц, якія раней належалі раёну, таму некаторыя выбаршчыкі хочучь ведаць, да якой выбарчай акругі яны адносяцца».

Па словах Тамары Лук'яненкі, намесніцы старшыні Гомельскага абласнога выбарчага камісіі, абласная камісія не прымае дакументы ад рэгістрацыі ініцыятыўных груп, але праводзіць кансультацыі і кіруе працай 60 акруговых камісій, якія ўжо непасрэдна працуюць з ініцыятыўнымі групамі. «Некалькі разоў выяжджалі ў раёны (Веткаўскі, Ельскі, Калінкавіцкі), каб паглядзець, як працуюць камісіі на месцах, — расказвае Тамара Лук'яненка. — Цяпер назіраем за вылучэннем кандыдатаў у дэпутаты. Так, працоўныя калектывы ўжо вылучылі (на 21.01.2014 г.) 10 кандыдатаў у раённыя Саветы дэпутатаў, 12 — у сельскія».

Надзея ЮШКЕВІЧ.

ДЫЯЛОГ «МС»

Вучыцца слухаць і разумець

Святлана ЯСКЕВІЧ

Размову з начальнікам Брэсцкага абласнога ўпраўлення МНС, дэпутатам абласнога Савета Канстанцінам ШАРШУНОВІЧАМ мы пачалі з абмеркавання наядунай трагедыі на Століншчыне. У вёсцы Беражонне загінула тры дзяцей, якіх маці пакінула ў хаце без нагляду.

— Што вы можае сказаць пра гэтае надзвычайнае здарэнне як начальнік ўпраўлення МНС і як дэпутат?

— Бяда здарылася увечары 13 студзеня. Раніца наступнага дня я і мае калегі з абласнога ўпраўлення былі на месцы. Найперш мы высветлілі, якая работа па прафілактыцы вялася з гэтай

сям'ёй, як спрацавала выратавальная служба пасля паступлення сігнала аб пажары на пулыт дзяжурнага, за які адрэзак часу пажар быў патушаны. І тут асабліва нараканніў няма. Сям'я стала на ўлік як сацыяльна небяспечная, усе службы выконвалі сваю работу. У гэтым доме бывалі прадстаўнікі мясцовай улады, спецыялісты аддзела МНС.

Але як чалавека і дэпутата паводзіць канстатаваць, што пазная частка суай-чыннікаў жыве, не аб'яжарваючы сабе ні нормамі маралі, ні правіламі хоць бы самай элементарнай культуры паводзін. Нельга з гэтым мірыцца! Заклікаюць, вховаюць, уздзейнічаюць праз людзей грамадскія структуры і аб'яднанні мы проста абавязаны. Нават калі са ста чалавек перавыхаванню паддасца адзін, і то варта гэта рабіць.

— Толькі хацела спытацца пра ўзаемадзеянне з мясцовымі органамі ўлады, а вы ўжо пачалі аб гэтым гаварыць...

— Узаемадзеянне з сельсаветамі па азначаных пытаннях ідзе як на лініі МНС, так і па лініі абласнога Савета. Зараз на многія сесіі запрашаюцца старшыні сельскіх Саветаў. На тэрыторыі сельскіх адміністрацыйных адзінак праходзяць выязныя сесіі. Па пытаннях бяспекі жыццяздзейнасці чалавека іх было некалькі за два апошнія скліканні. Вынікам стала стварэнне пры кожным сельсавеце спецыяльнай камісіі, якая наведвае праблемныя семі, старых, адзіночых людзей, тых, хто вядзе асацыяльны лад жыцця, — адным словам, складае групу рызыкі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

МЯСЦОВЫ ЧАС

ПРЫГОЖА ЖЫЦЬ НЕ ЗАБАРОНІШ

Нэлі ЗІГУЛЯ

Як ператварыць магільскую глыбінку ў «маленькую Швейцарыю», ведае старшыня Чэрыкаўскага райсавета дэпутатаў Наталля ГАТЮЧЫК.

...Кожную хвіліну ёй нехта тэлефануе, увесь час адчыняюцца дзверы ў кабінет. Яна нешта тлумачыць, пра нешта дамаўляецца, дае парады. І пры гэтым выглядае бадзёрай і добраахвотнай. Яна апранута ў строгі дзелавы касцюк, у яе бездакорны макіяж, акуратная прычоска. Яна ведае: каб уздзейнічаць на людзей, самой трэба быць для іх эталонам. Да спраў такое ж стаўленне.

Дарэчы, Наталля Раманаўна не толькі галоўны ў раёне дэпутат, яна з'яўляецца яшчэ і членам Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу. І да сваёй місіі народнай выбарніцы стаяцца вельмі адказна. Нездарма падчас яе дэпутацкай дзейнас-

лага года яе нават запрасілі ў сталіцу падзяліцца досведам.

Чысціня «зверху ўніз»

Гэты маленькі гарадок і сапраўды уражвае сваёй чысцінёй. Трэба пастарацца, каб на вуліцы знайшлі кінутую паперку або пластыкавую бутэльку. Беларусы часта хваляць за чысціню, але не ўсюды гэта адпавядае рэальнаму становішчу справы.

Адны толькі могілак у раёне больш як 90. «А ў якім яны знаходзіліся стане, страшна ўспомніць, — дзеліцца Наталля Гатючык. — Вывозілі адтуль грузавікамі смецце. Цяпер двойчы ў год на ўсіх могілках праводзяцца генеральныя прыборкі — вясною напярэдадні Радаўніцы і восенню перад Змітраўскай суботай. Збіраем смецце, фарбуем агароджы, павозім пясок, зразаем аварыйныя дрэвы. Каб людзі не заставаліся ў баку, іх таксама запрашаем праз сельвыканкамы, старастаў і грамадскіх актывістаў. А без гэтага нічога не

Сёння ў большасці населеных пунктаў за добраўпарадкаванне адказваюць камунальнікі. Але ж гэтая служба не безразмерная, яе адной не хапае, каб падтрымліваць чысціню па ўсіх напрамках. Адсюль і скаргі ад насельніцтва, і недавер да саміх камунальнікаў. У Чэрыкаве знайшлі выйсце з «замкнутага кола»: за кожным прадпрыемствам і гаспадаркай, якія толькі ёсць у раёне, замацавалі 2-3 аб'екты. І за падтрымку іх у належным стане кіраўнікі адказваюць па поўнай праграме.

Адны толькі могілак у раёне больш як 90. «А ў якім яны знаходзіліся стане, страшна ўспомніць, — дзеліцца Наталля Гатючык. — Вывозілі адтуль грузавікамі смецце. Цяпер двойчы ў год на ўсіх могілках праводзяцца генеральныя прыборкі — вясною напярэдадні Радаўніцы і восенню перад Змітраўскай суботай. Збіраем смецце, фарбуем агароджы, павозім пясок, зразаем аварыйныя дрэвы. Каб людзі не заставаліся ў баку, іх таксама запрашаем праз сельвыканкамы, старастаў і грамадскіх актывістаў. А без гэтага нічога не

Ну чым не Швейцарыя?

адбылося б. Сапраўды, чысціня на сельскіх могілках уражвае не менш, чым на вуліцах райцэнтра. Ніякіх зараснікаў, акуртаных агароджы, драўляных скрыні з пяском. А адна міжрайбаза, якая кантралявала парадок на

могілках вёскі Журавель, нават зрабіла спецыяльны шчыт, дзе размясціла падручны інвентар — рыдлёўку і граблі (часцей за ўсё гэтыя прылады працы даводзіцца несці з сабой).

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

СЕСІЯ

ТРАЦІЦЬ НЕ БОЛЬШ, ЧЫМ ЗАРАБЛЯЦЬ

Бюджэт Віцебскай вобласці 2014 года прынялі падчас сесіі Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў. Ён захавае сацыяльна накіраванасць. Значыць, па-ранейшаму ў прырытцэ выдаткі на ахову здароўя, адукацыю, жыллёва-камунальную гаспадарку...

— У 2014 годзе мы павінны жыць па даходах — па тым, што заробілі. Лічу, што варта прымаць рэальны бюджэт, бездэфіцытны. Будзе працаваць эканоміка, будзем збірацца кожны месяц і карктаваць выдаткі. Зразумела, калі заробім дадатковыя грошы, можна і размярковаць больш, — звярнуўся да народных выбарніцкаў старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Аляксандр АЦЯСАЎ.

А ці ёсць у Прыдзвінскага краю рэальныя магчымасці ў 2014 годзе больш інтэнсіўна напаяць «кішэні» бюджэту? — Вобласць — лідар у краіне па прыцягненні інвестыцый, экспарту паслуг. У рэгіёне самыя мінімальныя аб'ёмы складскіх запасаў. 30,9% — удзельная вага інавацыйнай прадукцыі з усёй, што вырабляецца, — адзначыў Аляксандр КОСІНЦ, старшыня Віцебскага аблвыканкама.

Што да імпартазамышчэння, тут ёсць над чым працаваць. У 2013 годзе больш як 248 мільянаў долараў затраціла вобласць, каб купіць, напрыклад, лекі, свежую агародніну, мяса, піва, ёгурт і гэтак далей. І запчасткі куплялі за мяжой. А ў рэгіёне маглі б іх самі вырабляць. Як і інструменты, у прыватнасці, швейныя машыны, на набывцці якіх таксама траціцца валюта. Таму сёлета неабходна пільна адсочваць, на што канкрэтна накіроўваецца кожны долар.

У апошнюю пяцігодку на Віцебшчыне актыўна ідзе запуск новых вытворчасцяў. У прыватнасці, мінулы восенню ў Браславе ўведзены ў эксплуатацыю сыравод, пабудаваны з нуля. На Аршанскім ільнокамбінаце мадэрнізаваны адзін з цэхаў, дзе можна вырабляць у 2,7 раза больш прадукцыі — прычым еўрапейскага стандарту. Вядзецца мадэрнізацыя славагата «Нафтан» і дзясяткаў іншых прамысловых прадпрыемстваў...

А вось сучаснага завода па перапрацоўцы другасных рэсурсаў няма, як і лагістычных цэнтраў. У параўнанні з буйным раёнцэнтрам Шаркаўшчына няма ніводнага буйнога прамысловага прадпрыемства, як і ў Расонах.

Вядома, кожны жыхар вобласці, які працуе, хоча зарабляць больш. Падчас сесіі было агучана, што адпаведны паказчык — па ўзроўні зарплаты — выконваецца. У перыяд за студзень — лістапад яна склапа 587 долараў. Будзе і больш, але для гэтага трэба працаваць старанна, вырабляць тое, што патрэбна рынку, змяняць выдаткі, эканоміць.

Дарчы, народныя выбарнікі не абмінулі і тэму «дармаедаў» — яна ў апошні час актыўна абмяркоўвалася ў СМІ — у сувязі з прапановай увесці падатак на грамадзян, якія афіцыйна нідзе не працуюць. Караць такіх людзей пакуль не будуць. Але высветлілася, што насамрэч іх няма.

Напрыклад, на Віцебшчыне, паводле некаторых падлікаў, мінімум 150 тысяч чалавек невядома як зарабляюць на

жыццё. Калі не зарабляюць, на што жыць? А афіцыйны ўзровень беспрацоўя — толькі 0,6%.

— У Барані Аршанскага раёна быў праведзены адпаведны аналіз. З усіх працаздольных тут больш як 650 ездзяць на працу за мяжу (у асноўным — у Расію. — Аўт.), а 500 чалавек нідзе не працуюць. Неабходна ствараць новыя прадпрыемствы лёгкай прамысловасці і сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, адкрываць станцыі тэхнічнага абслугоўвання аўто і гэтак далей. Каб добрая зарплата прываблівала людзей і яны ўносілі ўклад у развіццё эканомікі свайго рэгіёна, а не замежжа, — падняў праблему губернатар.

Абмеркавалі дэпутаты і неабходнасць спрыяць паліпшэнню жыллёвых умоў землякоў. У вобласці 70 тысяч чалавек стаяць у чарзе на жыллё. На жаль, сёння ў нашай краіне фінансава няпроста самім будаваць «квадраты». Таму толькі прыкладна 6 тысяч жыхароў Віцебшчыны выказалі жаданне крэдытавацца.

На тэрміны здачы кватэр «пад ключ» і якасць будаўніцтва будуць звяртаць увагу прадстаўнікі ўлады. У 2014 годзе запланаваны ўвод 240 тысяч «квадратаў» жылля з дзяржаўнай падтрымкай, 120 тысяч «квадратаў» індывідуальнага будаўніцтва.

Каб прымусяць недабудаваную нерухомаасць ці тую, што нефэктывна выкарыстоўваецца, «рухацца», дэпутаты пагадзіліся з прапановай начальніка абласной падатковай інспекцыі: павялічыць аж у 5 разоў стаўкі адпаведнага падатку. Гэта паспрыяе больш хуткаму завяршэнню даўгабуды.

Сёлета ў Беларусі — Год гасціннасці. На Віцебшчыне ёсць што паказаць гасцям. За мінулы год тут прынялі больш як 420 тысяч турыстаў — і гэта колькасць толькі тых, хто прыехаў арганізавана ў групы. А колькі індывідуальна, падлічыць, зразумела, немагчыма. Спецыялісты канстатуюць: Віцебшчына летас прыняла самую вялікую колькасць турыстаў у краіне. 500 мільярдаў рублёў інвестыцый прыцягнута ў гэтую галіну. Паспяхова рэалізуюцца адпаведна абласная праграма, ствараюцца аб'екты прыдарожнага сэрвісу, будуюцца паліўнічныя дамкі і гэтак далей.

Менавіта на поўначы краіны самая вялікая колькасць прыватных сядзіб для прыёму турыстаў. «Славянскі базар у Віцебску» і іншыя фестывалі штогод становяцца літаральна мекай для гасцей. Далёка за межамі Віцебшчыны вядомыя такія фестывалі, як «Браслаўскія зарніцы», «Дняпроўскія галашчы» і іншыя. Фактычна ў кожным раёне фестывалі сталі брэндамі. Прыкладна 300 аб'ектаў спадчыны, культуры — на раённым, рэстаўрацыя або рэканструкцыя. У Віцебску аднаўляецца помнік архітэктуры, дзе тварылі Шагал, Малевіч і іншыя вядомыя на ўвесь свет мастакі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПРЫГОЖА ЖЫЦЬ НЕ ЗАБАРОНІШ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».) Па прынцыпе «вертыкалі» — зверху ўніз — працуе і схема па добраўпарадкаванні гарадскіх вуліц у Чэрыкаве. Без пастаяннага кантралявання, кажа Наталля Гатоўчык, усёй гэтай прыгожасці не было б. Яна ўспамінае, чаго каштавала прычыны кіраўніцтва гаспадарка прыглядзець за сваімі «надзеламі». Бо, калі маглікі дастаткова прыбіраць два разы на год, то сачыць за парадкам на вуліцах прыходзіцца пастаянна. Раз на тыдзень праводзяцца сандні, двойчы на год — месячнікі, падчас якіх камісія па наглядае за чысцінёй у складзе супрацоўніцкаў санслужбы і прыродаахоўных органаў аб'язджае наваколле. Тым, хто ўхіляецца ад сваіх прамых абавязкаў, даводзіцца несці адказнасць, даваць тлумачэнні на камісіі райвыканкама па навадзеным парадку на зямлі і добраўпарадкаванні тэрыторыі населеных пунктаў.

— Спачатку некаторыя абураліся, што мы так сур'эзна ўзяліся за справу, — кажа Наталля Раманаўна. — Але калі ўбачылі, што ёсць пэўны вынік, сталі гэта рабіць нават з ахвотай. За тыя сродкі, якія райцэнтр атрымлівае апошнія 6 гадоў у якасці ўзнагароды за перамога ў конкурсах па добраўпарадкаванні, набылі шмат карыснай тэхнікі. За першую прэмію ў 2007 годзе купілі вельмі неабходны бульдозер, які працуе на міні-палігонах і часовых пляцоўках складзвання смецця. У 2008-м набылі невядуку снегпрыбяральную машыну, якую ласкава называюць «залатыя рукі». Паступова з'явіліся неабходныя кантэйнеры, трактары, спецыяльныя інструменты... У справу таксама ўключаюцца грошы, атрыманыя на раённых суботніках, якія праводзяцца тут у дадатак да дзяржаўнага, пачынаючы з 2005 года. Летас, напрыклад, заробілі каля 240 мільянаў. Частку сродкаў перадалі сельвыканкамам, а астатнія акультурылі двараўны тэрыторыі ў Чэрыкаве.

Платных дарог стала больш

Сетка платных дарог у Беларусі з 1 студзеня павялічылася на 118 кіламетраў. На другім этапе стварэння сістэмы электроннага збору платы за праезд па дарогах краіны BelToll платным стане ўчастак магістралі М-4 Мінск — Магілёў з 74 па 192 кіламетр. Гэта вызначана дадатковым пагадненнем да інвестыцыйнага дагавора, што падпісалі Міністэрствам транспарту і камунікацый і інвестарам — кампаніяй Karsh TrafficCom AG. Такім чынам, зазначыў у прэс-службе Мінтранса, агульная працягласць сеткі платных аўтадарог у краіне дасягне 933 кіламетраў. Разам з установай 11 дадатковых станцый збору і кантролю аплаты другі этап прадуджвае таксама адкрыццё двух новых пунктаў абслугоўвання карыстальнікаў платных дарог у Мінску і Мінскай вобласці з кругласутачным рэжымам працы (пункт абслугоўвання ДП 21 — асобны павільён па Партызанскім праспекце, 172; пункт абслугоўвання ДП 22 — У Чэрвеньскім раёне, вёсцы Натальеўск, вуліцы 50 гадоў БССР, 28).

У Чэрыкаве знайшлі выйсце з «замкнутага кола»: за кожным прадпрыемствам і гаспадаркай замацавалі 2-3 аб'екты. І за падтрымку іх у належным стане кіраўнікі адказваюць па поўнай праграме.

Кветкавую расаду камунальнікі вырошчваюць у сваёй цяпліцы — у такой колькасці, каб хапала не толькі Чэрыкаву, але і аграгарадкам. Майстар жылкамунгаса Валянціна Баранава ўжо падгатавала глебу пад насенне: зіма хоць і ў разгары, але і вясна не за гарамі. І якія ж прыгожыя ў яе атрымліваюцца клумбы з гэтых кветак! Але справы аднымі кветкавымі кампазіцыямі не абмяжоўваюцца. Валянціна Баранава ўзначальвае дзіцячы камітэт па месцы жыхарства, па яе ініцыятыве ў дварах зроблена зручная аўтастаянка, адрамантавана дзіцячая пляцоўка, з'явілася прыгожая альпійская горка.

Яшчэ адна выразная прыкмета Чэрыкава — вялікая колькасць драўляных скульптур і кампазіцый — такі музей пад адкрытым небам. Ёсць нават сярэднявечная крэпасць з брамай і вежамі. Шмат «экспанатаў» робіць майстар жылкамунгаса Геннадзь Чырковіч. Яго майстэрня нагадвае... казанчы цэх, дзе выстраіліся па ранжыры драўляныя паліўнічныя, рыбацкі і міфічныя істоты. Адчуваецца, што ў іх аўтары добры мастак густ. «Людзей з «залатымі рукамі» мы вельмі шануем, — кажа Наталля Гатоўчык. — Знаходзяцца майстры, якія з аўтаматых шын і пластыкавых бутэлек такія творы мастацтва ствараюць, вачэй не адвесці».

Дэпутата павінны ведаць Часам даводзіцца чуць: маўляў, якая карысць ад мясцовых дэпутатаў? Што яны вырашаюць? Многія не ведаюць імені «свайго» выбарніцка... Каб такога не здаралася, у раёне кожны тыдзень практыкуюцца вязыжныя семінары з удзелам дэпутатаў той ці іншай акругі, адбываюцца сустрэчы з людзьмі.

«Трэба заўсёды памятаць, што дэпутат — гэта не адвакат, не міліцыянер, не дырэктар прадпрыемства — ён слуга народа, і павінен дайсці да кожнага выбаршчыка». Дэпутаты сапраўды б'ваюць розныя, але, як лічыць Наталля Гатоўчык, грамадства яшчэ не гатова да таго, каб без іх абывіся. Шмат хто ў вёсках жыве па прынцыпе «мая хата з краю». Таму і спадзяванні часта ўскладаюцца толькі на тых самых старэйшых дэпутатаў, якія працуюць у глыбінцы.

Цяжка пераацаніць работу, якую пад кіраўніцтвам дэпутатаў выконваюць назіральныя камісіі. Менавіта дзякуючы ім ужо другі год запар у раёне няма загінулых па пажары. Але ж назіральнікі — не прафесіяналы, ім бывае цяжка разабрацца,

наколькі сур'эзнае тое ці іншае парушэнне. Калі выправіць гэтак становішча, карысць было б значна больш, але вырашэння такога пытання павіна не на раённым узроўні. З дапамога грамадскай вядзюцца барацьба з тунядамі. З амаль што 5 тысяч жыхароў раёна (працаздольнага ўзросту) 1265 чалавек не занятыя ў эканоміцы. «Мы стварылі працоўную групу, якая займаецца маніторынгам гэтай катэгорыі насельніцтва, — кажа старшыня райсавета. — У яе ўвайшлі прадстаўнікі сацыяльнай службы, міліцыі, выратавальнікі, нават падатковы інспектар. Гэта для таго, каб людзям патлумачыць, што яны карыстаюцца камунальнымі, медыцынскімі і іншымі паслугамі за чужы кошт, а самі пры гэтым ні капейкі не ўносяць у агульную казну. Сумленне працянаецца не ў кожнага, але ў некаторыя пасля такіх сустрэч працаўдаваліся».

Не менш балючая тэма ў вёсцы — кінутыя хаты. За мінулы год у раёне ўдалося знесці 177 пустуючых будынкаў. Але якой цаной! Нашчадкі шукалі праз стараст, супрацоўнікаў сельвыканкамаў. Шмат хто знаходзіўся за межамі краіны. Каб дабіцца ад іх нейкай рэакцыі, адсылалі пісьмы з фотаздымкамі і спрахнамі «падчыны». Счасцей за ўсё людзі пагадзіліся на знос, паслалі аказець дапамогу.

Але нават калі ёна была, пытанне застаецца. Каб правесці рэкультываваючы зямельнага ўчастка, трэба знайсці дадатковыя — і не маля — грошы. Для раёна гэта вялікая праблема, і дэпутаты разам з сельгаспрадпрыемствамі праблему не вырашаць. «Тут, напэўна, таксама трэба ўмяшчацца дзяржаве, каб на тэрыторыі аднаго ці двух сельсаветаў можна было б стварыць невядуліцкія спецпрадпрыемствы ад жылкамунгаса, — лічыць Наталля Гатоўчык. — І з іх дапамогай разабрацца са састарэлым жыллём. Тут табе і спецыяльная тэхніка, і навучнікі персанал... А пакуль гэтак я няма, прыходзіцца ламаць галаву, як дглядаць тую тэрыторыю, дзе яшчэ нядаўна стаяў дом».

Застаецца дадаць, што праблем у глыбінцы заўсёды хапала, але без дэпутатаў мясцовых Саветаў іх, несумненна, было б больш.

Вучыцца слухаць і разумець

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».) Камісіі не толькі праходзяць па хатах, вядуць тлумачальную работу, але і выклікаюць грамадзян на свае пасаджэнні. Нашы супрацоўнікі пастаянна прысутнічаюць на пасаджэннях такіх камісій. Нельга сказаць, што праведзеная работа паўсюль дае добрыя вынікі. Але ў кожным сельсавеце знойдзецца хоць адзін прыклад, калі ўдалося заклікаць да сумлення нядбайных бацькоў альбо адзінокага пітушчага пенсіянера. Стэнду чуюць ад вясцоўцаў і на сельскіх сходах, і ў прыватных гутарках.

— З якімі пытаннямі да дэпутата найчасцей звяртаюцца выбаршчыкі на прыемах? — Пытанні б'ваюць самыя розныя: ад асабістых да глабальных — дзяржаўнага маштаба. Напрыклад, калі людзі, асабліва пажылыя, выказваюць заклапочанасць выхаваннем моладзі. Яны прыходзяць і кажуць, што трэба спыніць трансляцыю па тэлебачанні сцэн кровапрапіцца і гвалту, ачысціць інтэрнэт ад віртуальнага смецця. І за такую пазіцыю ім трэба быць удзячным, хоць і даводзіцца тлумачыць, што абласны Савет пры ўсім жаданні не можа вырашыць гэтыя пытанні. З нагоды зваротаў хаць адначасна ўласнае назіранне: за апошнія пяць-восем гадоў павясіўся ўзровень прававой грамадскасці і культуры грамадзян. На пачатку маёй дэпутацкай дзейнасці найбольш пытаннем было па жыллі, якія зводзіліся амаль да простага: «Дэпутат, дай кватэру!». Даводзілася цяжка тлумачыць, што ёсць гарадская чарга, і атрымаць жыллё можна толькі ў адпаведнасці з законам. Цяпер такія звароты амаль няма. Я ўдзячны сваім выбаршчыкам, што яны заклапочаны навадзеным парадку ў горадзе і, бывае, падказваюць канкрэтныя адрасы. Нярэдка мы выязджалі па званках грамадзян, затым прыцягвалі іншыя службы і наводзілі парадак у дварах, на вуліцах, дзе нядобрасумленныя гаспадарнікі або фізічныя асобы скідавалі будаўнічыя адходы ці іншае смецце.

Дарчы, так было і з сумна вядомым аб'ектам, які ўмоўна можна назваць «Мішкі». Гэта тэрыторыя маёй выбарчай акругі. Там доўгі час размяшчаўся склад ядахімікатаў, у якіх скончыўся тэрмін захавання. Людзі звярнуліся з просьбай прыбраць гэты склад. У іх, у прыватным сектары, вада стала непрыгоднай для піцця. Пробы з калодзежам і калонам паказвалі наяўнасць шкодных рэчываў. Людзі гаварылі, што нават агароды небяспечна паліваць такой вадою. Склад знаходзіўся ў буйным ваенным кватэры з савецкіх часоў. Сцены ў лабудовы трывалыя, а падлогі ніколі не было, вось гэтая хімія і прасочалася пацху ў зямлю.

Пытанне было ўзятна на сесіі, потым разгледжана на пасяджэнні аблвыканкама. Пасля прыняцця адпаведных рашэнняў былі выдзелены сродкі, выраблена каштарысная дакументацыя. Пасля чаго за работу ўзяліся спецыялыі МНС. 390 тон шкодных рэчываў было выгружана ўручную, бо капанір вузкі, з

тэхнікай туды не ўлезеш. Ядахімікаты вывезлі на перапрацоўчае прадпрыемства ў Гомельскую вобласць. І цяпер там чыстая тэрыторыя, правяркі праводзяцца пастаянна: ні ў глебе, ні ў вадзе шкодных рэчываў няма. І гэта быў не адзін у вобласці склад ядахімікатаў. Падобныя, праўда, значна меншыя па памерах пунктах захавання гербіцыдаў знаходзіліся яшчэ ў Драгіцкім, Малаарыцкім раёнах. Пасля рашэння сесіі і выканкама ўсе яны ліквідаваны. Парадак наведзены поўны.

— Навядзенні парадку на зямлі прысвячаюцца пасаджэнні сесіі ці не кожны год. Якая іх эфектыўнасць, на ваш погляд? — Усе гэтыя сесіі па ініцыятыве старшыні абласнога Савета б'ваюць вязыжны. У эфектыўнасці такой формы работы мы ўпэўніліся шмат разоў. Напрыклад, некалькі гадоў таму рыхтавалася сесія па падрыхтоўцы да купальнага сезона пляжаў на вадаёмах. Усе ведалі, што будзе праводзіцца сесія, але ніхто не ведаў, у якім раёне, у якім месцы. Такім чынам, рыхтавалі ўсе. У дзень сесіі мы паспелі аб'ехаць шэраг пляжаў у Барысаўскім, Івацэвіцкім, Баранавіцкім раёнах. Убачылі ў асноўным дэпутаты засталіся задаволенымі. На некаторых пляжах былі абсталаваныя вальебныя пляцоўкі, працавалі буфеты з вадой, у наяўнасці была ўся астатняя пляжная аtryбутка. Такім чынам, сесія абласнога Савета падштурхнула раёныя ўлады больш уважліва падсціца да ўказанага пытання, выправіць хібы там, дзе яны былі, урэшце зрабіць карысную для людзей справу.

Карыснай, я б сказаў, рэзананснай аказалася сесія, прысвечаная добраўпарадкаванню двараў тэрыторыі. Мы тады знаміліся з работай на прыкладзе Пінска. У горадзе вельмі многае зроблена ў гэтым кірунку. Умела выкарыстоўваецца грамадская ініцыятыва. Працуюць органы дваравага, вулічнага самакіравання. Як вынік, цэлы шэраг двараў, дзіцячых пляцовак знаходзіцца ва ўзровень парадку. Такое цікава было ўбачыць усім. Тым больш што людзі часта да нас звяртаюцца менавіта па пытаннях добраўпарадкавання двараў і вуліц.

— Падыходзіць да завяршэння другое скліканне, на працягу якога вы працуеце ў абласным Савеце дэпутатаў. Што вам асабіста дала гэтая работа, чаму навучыліся? — З аднаго боку, работа ў абласным Савеце — грамадская, на яе трэба ахвараваць свой асабісты час або адрываць яго ад асноўнай работы. Не заўсёды людзі ідуць з абгрунтаванымі скаргамі і рэальнымі просьбамі... Але, разам з тым, падчас сесіі, падрыхтоўкі да іх, стасункаў з калегамі вучышся мысліць больш маштабна, па-дзяржаўнаму, выходзіць за рамкі сваёй работы, сваёй спецыяльнасці ў ацэнцы многіх падзей і з'яў. Яшчэ вучышся слухаць, разумець людзей. Гэтаму, дарчы, трэба вучыцца ўсё жыццё, незалежна ад таго, якую пасаду займаеш, у якой галіне працуеш.

Ёсць ТАКІ ДОСВЕД

КАМУ АПАВЯШЧАЛЬНІК НЯДОРАГА?

У Лёзненскім раёне вызначылі свой «алгарытм» дзеянняў па прафілактыцы пажараў

Аказваецца, прафілактычная праца можа не толькі захаваць жыццё і здароўе людзей, але і... папоўніць казну. Якім чынам? І чаму ў адных раёнах могуць паспяхова вырашаць «вечныя праблемы» прафілактыкі пажараў, а ў іншых — пры тым жа фінансаванні і структурах — да такіх вынікаў яшчэ далёка?

Досвед Лёзненскага раёна па прафілактыцы пажараў і арганізацыі працы саветаў прафілактыкі ўжо пачынаюць пераймаць у іншых рэгіёнах краіны. Пажарная служба і дэпутаты, старэйшыны вёсак, прадстаўнікі міліцыі, газавай службы і іншых ведамстваў — усё працуюць тут у тандэме. Пасяджэнні згаданых саветаў праводзяцца не дзеля справаздачы: маўляў, мы гутарылі з выліпохамі, а яны высоўваюць не зрабілі... І які вынік — колькасць пажараў і ахвар мінімальна. Летас на Лёзненшчыне адбылося 28 пажараў, і два чалавекі загінулі (мужчыны-пенсіянеры, знаходзіліся ў нецярпым стане. — Аўт.) Для параўнання, у 2010 годзе загінулі 6 жыхароў раёна, а пажараў адбылося прыкладна ў два разы больш.

Захаваць жыццё і маёмасць — Паверце, мы нічога такога незвычайнага не прыдумалі. Проста робім тое, што неабходна. Але, калі прафілактыка пажараў будзе займацца толькі наша ведамства, нічога ў лепшы бок не зменіцца, як бы мы ні стараліся. Сёння асноўная нагрузка па прафілактыцы ляжыць на сельвыканкамах. А хто іх узначальвае? У асноўным жанчыны. Ім, безумоўна, цяжка, акрамя іншага займацца перавышчэннем, скажам так, «праблемных людзей». Таму і «падстаўляюць» ім мужчынае плячо. Таксама вялікая адказнасць ускладна на тых, хто ўваходзіць у саветы прафілактыкі, стварэння на базе кожнага сельвыканкама, — расказвае Вітал Чайкін, начальнік Лёзненскага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях.

Паводле яго слоў, некаторыя пытанні прафілактыкі вырашаюцца літаральна за некалькі хвілін або на працягу дня. Размова ідзе аб устаноўцы пажарных агляшчалынікаў. У многіх краінах свету даўно ўжо ўпэўніліся, што менавіта гэты невядуліцкі прыбор — гарантыя захавання жыцця людзей і іх маёмасці.

У якасці эксперыментальнай пляцоўкі па ўстаноўцы агляшчалынікаў выбралі Бабыніцкі сельсавет — не

Намеснік начальніка райаддзела А. Сержанкоў і старшыня Г. Легаўнікава.

вялікі па колькасці насельніцтва. Там прасцей за параўнальна хуткі тэрмін адпрацаваць метады прафілактыкі і распрацаваць яе эфектыўнасць. Ва ўсіх дамах мясцовых жыхароў хутка з'явіцца агляшчалынік. Сёння яны ўстаноўлены ў большасці хат.

Прыбор людзям прапаноўвалі набыць падчас рэйду па дамах назіральных камісій. У выніку за дзень усталявалі па 10-15 прыбораў, а за тыдзень — 40. Цікава, што паралельна людзі маглі аформіць пакупку газавай пліты. Прадстаўнік газавай службы рэкамендаваў памяншаць пліту, прапаноўвалася зрабіць гэта па паніжанай цане. Вось і прыклад таго, як у выніку прафілактыкі можна павялічыць таваразварот. Але галоўнае, што за кароткі тэрмін рэальна павышаўся ўзровень бяспекі. Шматдзетным, адзіночкім і адзінока пражываючым гра-

мадзянам прыборы раней усталявалі бясплатна. Бесплатным, залежным ад алкаголю, дапамагалі мясцовыя прадстаўнікі Беларускага добраахвотнага пажарнага таварыства.

Дастаткова і прыкладаў таго, як апавяшчальнік выратавоў жыццё. Прычым бы выпадак, калі ён нават «спрацаваў» на пажар у іншай кватэры — людзі прачуліся ад сваёй «сірэны» і ўбачылі, што гараць суседзі.

Больш бы такіх старэйшын Галіна Сцяпаняўна Легаўнікава, старэйшына вёскі Выхадцы Дабрамыслянскага сельсавета падчас нашай сустрэчы была ў гуморы. Напярэдадні шмат добрага пацху пра паважаную старэйшыню. Можна мовіць, яна «ведае стан кожнай печкі» ў невядуліцкай вёсачцы з насельніцтвам каля 60 чалавек.

— Узімку, вядома, абывіць усё дамы цяжка: ногі ўжо не тыя. Хацела адмовіцца ад пасады старэйшыны, ды не адпусцоўць. Я старэйшына ўжо 14 гадоў, а выбралі, калі фермай невядуліцкі кіравала. Маўляў, а хто ж, калі не ты? — усміхаецца Галіна Сцяпаняўна.

Паводле яе слоў, «праблемных» жыхароў у вёсцы чацвёрта — «самыя страшныя». Усе з імі размаўляюць: я, кіраўнік сельскага выканкама, пажарны. Прасім «узціца да галаву», а часам і міліцыю клічам, — расказвае Галіна Сцяпаняўна.

І хача яма такой пасады, як памочнік старэйшыны, у Галіны Сцяпаняўны памочніца ёсць: Валянціна Артураўна Якушэнка ва ўсім ёй дапамагае. Сама з'яўляецца прыкладам для суседзяў. У прыватнасці, атрымала грама- та за ўзорнае ўтрыманне домаўладання.

Бутылкі больш не выпівае Адрваліся з пажарных у ішую вёску — Воспенкі. І толькі дзеля таго, каб пагутарыць з шматдзетным бацькам па прозвішчы... Бутылкі. Сустрэлі нас, можна сказаць, насцярожана. Бутылкі здзіўліў, што зноў да яго пажарныя прыхілі. Маўляў, я ж усё зрабіў, як вы казалі.

Зазірнулі ў памяшканне, дзе яго сужыцелька буль-бу перабірала — ужо «дасягненне». А было і так, што дзядзёк забірала (а іх у сям'і пяць — ва ўзросце ад 2 да 17 гадоў).

Цяпер сужыцелі закадзіраваліся. Пакуль што да іх прэтэнзій няма. Аляксандр ПУКШАНСКІ. Лёзненскі раён.

Мясцовае самакіраванне. РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

■ Мадэрнізацыя эканомікі

ЗА ТРЫ ГАДЫ РЭФАРМАВАНА 108 РЭСПУБЛІКАНСКІХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ

Аб гэтым рэдакцыі газеты паведалі ў прэс-службе Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі. Такім чынам, план пераўтварэння дзяржаўных прадпрыемстваў у адкрытыя акцыянерныя таварыства на 2011-2013 гады цалкам выкананы.

Усёго на базе 108 рэфармаваных прадпрыемстваў стварылі 83 таварыствы, у тым ліку адна акцыянерная структура зроблена на базе РУП «БелВітуніфарм» з удзелам замежнага інвестара — Ірданскай фармацэўтычнай вытворчай кампаніі. Акрамя таго, летас ад прадпрыемства, згодна з планам пераўтварэння (Швэцкія футравы камбінат), было прададзена за 1 базавую велічыню кіруючая кампані холдынга «Беларуская гарбарна-абутковая кампанія «Марка».

Нагадаю, што яшчэ на 19 прадпрыемствах, якія былі ўключаны ў акцыянерныя таварыствы ажыццяўлялася як на базе аднаго ўнітарнага прадпрыемства, так і некалькі прадпрыемстваў, зыходзячы з мэтазгоднасці развіцця галін, неабходнасці стварэння аптымальнай і эфектыўнай структуры кіравання.

Даволі актыўна такі працэс ажыццяўляўся і летас, калі з 57 рэспубліканскіх унітарных прадпрыемстваў было створана 51 акцыянернае таварыства. Тут трэба адзначыць, што за мінулы год форму ўласнасці змянілі такія буйныя прадпрыемствы, як Мінскі трактарны завод, Гомельскі завод сельскагаспадарчага машынабудавання «Гомсельмаш», Мінскі электратэхнічны завод імя В.І.Казлова, Нацыянальная авіякампанія «Белавія», «Мінск Крышталь» і іншыя. Акрамя таго, летас у акцыянерныя таварыствы пераведзена 49 прадпрыемстваў, якія да гэтага часу былі «пад эгідай» абласной або раённай (гарадской) камунальнай ўласнасці. За мінулыя тры гады на таргах было рэалізавана 8 камунальных унітарных прадпрыемстваў як маёмасных комплексаў.

Кіраўніцтва Дзяржкаммаёмасці ўпоўнена, што і ў далейшым работа па аптымізацыі колькасці дзяржаўных прадпрыемстваў будзе працягнута. У план пераўтварэння рэспубліканскіх унітарных прадпрыемстваў у акцыянерныя таварыствы на 2014-2016 гады рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання прапанавана ўключыць 40 буйных прадпрыемстваў краіны.

Сяргей КУРКАЧ

НА БЕЛАЗЕ НЕ ШКАДУЮЦЬ ГРОШАЙ НА РАЗВІЦЦЁ

І сапраўды: значная частка фінансавых сродкаў прадпрыемства накіроўваецца на інвацыійны дзейнасць. Летас каля аднаго трывьёна рублёў (прыкладна 100 млн долараў) уклалі ў набыццё высокапрадукцыйнага абсталявання, якое дазваляе выпускаць прадукцыю з найменшымі выдаткамі.

Гэта самаляты буйныя капітальныя ўкладанні за апошнія дваццаць гадоў у тэхналогіі і абсталяванне. Акрамя таго, скончана будаўніцтва корпуса вытворчасці звышжыцкіх машын — кар’ёрны самазвалу грузпадымальнасцю 240-450 тон. Як мы ўжо паведалімялі, у верасні мінулага года завод прадставіў унікальную распрацоўку — кар’ёрны самазвал «БелАЗ-75710» грузпадымальнасцю 450 тон. Гэта машына з найвышэйшай грузпадымальнасцю ў свеце. Гіганта ўжо выкупіла кампанія «Кузбасразрэзвугаль» і заказала яшчэ дзве такія машыны.

Аднак не толькі пачатак вытворчасці звышжыцкіх машын будзе вызначаць далейшую працу прадпрыемства. «Яшчэ адзін з мэтавых задач гэтага года — мадэрнізацыя вытворчасці. Для таго, каб якасць машын адпавядала новаму тэхналагічнаму ўзроўню», — падкрэслівае Станіслаў Якубовіч, намеснік генеральнага дырэктара па інфармацыйнай і ідэалагічнай рабоце. Дарэчы, 450 тон для нашых самазвалаў — не мяжа. Канструктары завода сцвярджаюць, што тэхнічна магчыма сабраць і машыну з грузпадымальнасцю 560 тон. Праблема толькі ў тым, што не існуе такіх шын, якія вытрымаюць падобную вагу. «Калі хімікі зробіць шыны, тады будзем працаваць. Канструктары і механікі змогуць гэта зрабіць, тэхналогіі дазваляюць. Калі такі самазвал і з’явіцца, то ён з’явіцца на БелАЗе», — лічыць намеснік гендырэктара.

У найбліжэйшыя два гады завод плануе выйсці на новыя рынкі: Калумбіі, Чылі, Перу, Бразіліі, Марока, ПАР, Ганы, Конга, Намібіі, Мазамбіку, Індыі, Інданезіі, Аўстраліі, ЗША, Турцыі, Фінляндыі.

Між іншым, сёння спецыяльная камісія зафіксуе рэкордную грузпадымальнасць БелАЗ-75710 для Кнігі рэкордаў Гінэса.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ, фота аўтара,

г. Жодзіна.

■ Факт

Боты Мадонны, сумка Жаклін Кенэдзі

У **Швэцкім абласным краязнаўчым музеі прадстаўлена выстава «Made in Italy: 100 гадоў італьянскай моды».**

Сярод экспанатаў — рэчы, якія належалі сусветным знакамітасцям. У прыватнасці, можна убачыць сумкі Гройс Кэлі, Жаклін Кенэдзі, Нэнсі Ройтанг, Джуліі Робертс, Барбары Стрэйзанд, боты Мадонны, Рудольфа Нурьева, тупфі Пэнелопы Крус і опернай дзівы Марыі Калас, залпленнік Элтана Джона і іншае.

Калекцыя належыць дырэктару фонда «Мастацтва Сартыраны» Джорджыя Фарміна. На працягу многіх гадоў ён збіраў па свеце унікальныя рэчы, кожная з якіх мае сваю непаўторную гісторыю: эксклюзіўныя сумкі, абутак са скуры, аksamіту, тканіны з дзіўным дызайнам «ад класікі да авангарда» — ад лепшых дамоў моды Італіі, знакамітых ва ўсім свеце.

Выстава прадстаўлена ў Швэцкую дзякуючы падтрымцы пасольства Італьянскай Рэспублікі ў нашай краіне. Гардажанае і гошці горада могуць убачыць больш за 310 унікальных экспанатаў.

Выстава будзе доўжыцца да 9 сакавіка. І, безумоўна, не Пакі-не абывкавымі не толькі самых таварабавальных модніц, але і ўсіх аматараў мастацтва моды Італіі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Аўтазапчасткі кантрабандай

Пільнай увагай сустрэлі мытнікі грамадзяніна Украіны, які ехаў праз пункт пропуску «Новая Гута» ў Беларусь на мікрааўтобусе DAF.

Мужчына ўжо трапіў у поле зроку фіскальных органаў, і таму яго аўтамабіль вырашылі дэгледзець асабліва старанна. Пры мытным дглядзе ў кабiне машыны была выяўлена сумка, набітая аўтазапчасткамі для дызельных рухавкоў. У грузавым адсеку аўтамабіля пад запаскай знайшлі яшчэ адну. Трэцяя, аналагічная, знаходзілася ў каністры, у якой былі выязаны адзін з бакоў. Украінец расказаў, што ўсе тры сумкі ён быўчэ атрымаў ва Украіне ад незнамай асобы — для ўвозу за ўзнагароду на тэрыторыю Мытнага саюза.

У прэс-групе Гомельскай мытні паведалімі, што распачаты адміністрацыйны працэс, а аўтазапчасткі агульняй колькасцю каля 600 адзінак, кошт якіх складае Br95 млн, канфіскаваны.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

■ Фінансавы выдатнік

Новыя падатковыя льготы — на перспектыву развіцця рынку каштоўных папер

Рэдакцыя газеты «Звязда» сумесна з аддзелам інфармацыяна-растлумачальнай работы Міністэрства па падатках і зборах Беларусі прааналізавалі новаўвядзеныя заканадаўства, якія тычацца падаходнага падатку з фізічных асоб.

Чаргавікі і жыллёвыя аблігацыі

На старце нашага аналізу мы разгледзелі найбольш істотныя змены ў Падатковым кодэксе (ПК), якія «зацэпляць» інтарэсы нашых чытачоў у першую чаргу.

У артыкул 166 ПК унесены шэраг дапаўненняў па лініі маёмасных падатковых вылікаў. Цяпер плацельшчыкі і членам яго сям’і, якія стаць на ўлік маючыя патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, даецца маёмасны падатковы вылік на будаўніцтва кватэры шляхам набыцця жыллёвых аблігацый у межах памеру грашовых сродкаў, што падлягаюць накіраванню на аплату кошту жыллага памішкання, указанага ў дагаворы, у адпаведнасці з якім прадугледжваецца будаўніцтва жыллага памішкання для ўпадальніка жыллёвых аблігацый. Іншымі словамі, пры выкананні ўсіх іншых умоў плацельшчык мае права на такі вылік з моманту фактнага ажыццяўлення ім расходаў на набыццё жыллёвых аблігацый (раней паказаны вылік даваўся з моманту падпісання бакамі акта прыему-перадачы жыллага памішкання).

Для прадастаўлення маёмаснага падатковага выліку плацельшчыкі і члены яго сям’і дадаткова павінны будучь прадаставіць падатковым агенту або падатковым органу такія дакументы, як копіі дагавора, што прадугледжвае будаўніцтва жыллага памішкання для ўпадальніка жыллёвых аблігацый, а таксама дакументы, што пацвярджаюць фактычныя выдаткі на набыццё жыллёвых аблігацый.

Даход па акцыях

і ліквідацыя арганізацый

З першых дзён года ўдакладняецца парадак вызначэння памеру даходаў, якія не абкладаюцца падаходным падаткам з фізічных асоб. Гэта даходы, атрыманыя заснавальнікам (удзельнікам) арганізацыі пры яе ліквідацыі, выхадзе (выключэнні) удзельніка са складу ўдзельнікаў арганізацыі, адчужэнні удзельнікам долі (часткі долі) у статутным фондзе (паю або яго часткі) арганізацыі, пры адчужэнні прадпрыемства як маёмаснага комплексу ўласнікам маёмасці ўнітарнага прадпрыемства.

Такім чынам, падаходным падаткам сёлета не абкладаюцца даходы, атрыманыя заснавальнікам (удзельнікам) арганізацыі (за выключэннем акцыянернага таварыства) пры яе ліквідацыі, выхадзе (выключэнні) са складу ўдзельнікаў арганізацыі, адчужэнні удзельнікам долі (часткі долі) у статутным фондзе (паю або яго часткі) арганізацыі ў памеры, які не перавышае сумы ўзносу (укладу) заснавальніка (удзельніка) у статутны фонд арганізацыі або суму фактнага зробленых ім расходаў на набыццё долі (часткі долі) у статутным фондзе арганізацыі.

Выхад акцыянера са складу ўдзельнікаў арганізацыі магчымы толькі пасля рэалізацыі і (або) дарэння акцыі, якія яму належаць. Парадак падаткаабкладання даходаў ад аперацый з акцыямі вызначаны артыкулам 160 ПК. У прыватнасці, аб’ектам падаткаабкладання падаходным падаткам не прызнаюцца даходы, атрыманыя ўдзельнікам акцыянернага таварыства пры яго ліквідацыі ў памеры, які не перавышае суму фактнага зробленых ім расходаў на набыццё акцыі гэтага акцыянернага таварыства.

Пры гэтым таксама, які і пры адчужэнні доляў і паёў, выкарыстоўваецца механізм пераліку названых расходаў у долары ЗША па афіцыйным курсе, вызначаным, адпаведна, на дату фактычнага атрымання даходу і на дзень ажыццяўлення расходаў на набыццё акцыі.

Падатковыя аблігацыі

Доля расходаў на аплату жыллёва-камунальных паслуг у розных сем’ях складае ад 2,04% да 5,5% дахода

Адказваючы на пытанне «якая сёння ўдзельная вага аплаты жыллёва-камунальных паслуг у даходах сям’і з сярэднім дастаткам, у пенсіянераў, работнікаў бюджэтнай сферы ў зімовы і летні перыяд?», Алена Дудзінская адзначыла:

— Мы адсочваем тры паказчыкі — удзельная вага, або доля расходаў на аплату паслуг ЖКГ сям’і, якая атрымлівае сярэднярэспубліканскую зарплату; сям’і, якая складаецца з двух бюджэтнікаў, і сям’і з двух пенсіянераў. Лічыць ёсць падлік толькі за лістапад, даваўшы будучь у канчатковае справаздачы. Але я думаю, што адрознівацца яны будучь не моцна. Доля расходаў на аплату жыллёва-камунальных паслуг у сям’і, дзе двое працуюць і атрымліваюць сярэднярэспубліканскую зарплату, па стане на лістапад зямой даходла 2,9%, летам — 2,04% дахода, у сям’і бюджэтнікаў — 4% зямой і 2,84% летам, і ў сям’і пенсіянераў — зямой 5,5% і летку 3,46%.

Вялікай розніцы ў тaryфах у розных рэгіёнах не будзе

Як вядома, аблыьканкамам і Мінскаму гарвыканкаму ад Саўміна былі перададзены паўнамоцтвы па рэгуляванні тaryфаў на жыллёва-камунальныя паслугі. Адказваючы на пытанне «Ці значыць гэта, што кошт паслуг будзе адрознівацца ў залежнасці ад рэгіёна, ці будзе прызначаны орган, які будзе гэта не толькі адсочваць, але і рэгуляваць?», начальнік упраўлення эканомікі Міністэрства ЖКГ сказала:

— У сувязі з тым, што аблыьканкамам і Мінскаму гарвыканкам (Заканчiнне. Пачатак на 1-й стар.)

А пры адчужэнні прадпрыемства як маёмаснага комплексу ва ўласніка маёмасці ўнітарнага прадпрыемства не будзе прызнавацца аб’ектам падаткаабкладання прыбытак у памеры, які не перавышае суму яго ўзносу (укладу) у статутны фонд ўнітарнага прадпрыемства або суму фактнага зробленых ім расходаў на набыццё прадпрыемства як маёмаснага комплексу.

Даходы ў натуральнай форме

На практыцы маюць месца выпадкі выплаты арганізацыямі даходаў фізічным асобам у натуральнай форме — напрыклад, у выглядзе капітальных будынкаў. Пры гэтым у якасці падатковай базы прымаецца рэштковы кошт такіх будынкаў, адлюстраваны ў бухгалтарскім ўліку, які значна адрозніваецца ад фактычнай цаны капітальных пабудоў, што складаецца на рынку.

У прыватнасці, аб’ектам падаткаабкладання падаходным падаткам не прызнаюцца даходы, атрыманыя ўдзельнікам акцыянернага таварыства пры яго ліквідацыі ў памеры, які не перавышае суму фактычна зробленых ім расходаў на набыццё акцыі гэтага акцыянернага таварыства.

Разам з тым, пры атрыманні фізічнай асобай даходаў у выглядзе капітальных пабудоў ад іншай фізічнай асобы, падатковая база падаходнага падатку вызначаецца, як правіла, у памеры кошту, які набліжаны да рынкавага.

Таму для выкарыстання адзіных падыходаў па гэтым пытанні сёлета з 1 студзеня падатковая база падаходнага падатку ў дачыненні да даходаў, атрыманых у натуральнай форме, прымаецца ў памеры кошту, вызначанага арганізацыямі і індывідуальнымі прадпрымальнікамі на дату налічэння плацельшчыку даходу ў памеры не менш за кошт маёмасці, вызначанай адпаведнасці з часткай другой пункта 1 артыкула 157 ПК.

Страховыя выплаты

Да 2014 года даходы, атрыманыя фізічнай асобай у выглядзе кампенсацый нанесеных страт непасрэдна ад вінаватага, падаходным падаткам не абкладаліся, а даходы ў выглядзе кампенсацыі такіх страт ад страхавой арганізацыі, у якой вінаваты застрахаваў сваю адказнасць, абкладаліся падаходным падаткам. Сума падаходнага падатку ўтрымлівалася з сумы страхавой кампенсацыі, і таму пацярпелы атрымліваў пакрыццё нанесенай шкоды не ў поўнай меры.

Сёлета страховае пакрыццё, атрыманае фізічнымі асобамі ў сувязі з надыходам страхавых выпадкаў па дагаворах добраахвотнага страхавання адказнасці (у выпадку атрымання шкоды жыццю, здароўя або маёмасці фізічнай асобы асобай, чья адказнасць застрахована), не будзе ўлічвацца пры вызначэнні падатковай базы падаходнага падатку.

Перспектыва доўгатэрміновага інвеставання айчынных прадпрыемстваў

Падатковым заканадаўствам уадсканалены парадак падаткаабкладання даходаў фізічных асоб, атрыманых па аперацыях з каштоўнымі паперамі і фінансавымі інструментамі тэрміновых зделакаў, у сувязі з чым артыкул 160 ПК выкладзены ў новай рэдакцыі.

Новая рэдакцыя артыкула дае вызначэнне фінансавога інструмента тэрміновых зделакаў, вытворных фінансавых інструментаў, устаўнаўлівае, што прызнаецца даходамі па аперацыях з каштоўнымі паперамі, базісным актывам фінансавых

інструментаў тэрміновых зделакаў і выдаткамі па такіх аперацыях, рэгламентуе парадак вызначэння падатковай базы, а таксама падлік і выплату падаходнага падатку па іх.

Артыкул 163 ПК дапоўнены падпунктам 1.241, у адпаведнасці з якім не падлягаюць падаткаабкладанню даходы плацельшчыкаў, атрыманыя ад рэалізацыі доляў у статутным фондзе беларускіх арганізацый, якія належаць фізічнай асобе бесперапынна не менш за тры гады, а таксама акцыі беларускіх арганізацый, набытых падчас іх перашнага размяшчэння, што адчужаюцца любой трэцяй асобе, якая не з’яўляецца эмітэнтам гэтых акцыяў не раней чым праз тры гады з даты набыцця. Пры гэтым гэтая льгота будзе прымяняцца ў дачыненні да доляў у статутным фондзе, набытых плацельшчыкам, пачынаючы з 1 студзеня 2014 года.

Вызвалены ад падаткаабкладання названых даходаў накіравана на доўгатэрміновую перспектыву развіцця рынку каштоўных папер і павінна стварыць дадатковую зацікаўленасць у набыцці каштоўных папер, доляў у статутным фондзе беларускіх прадпрыемстваў. Пры гэтым маецца на ўвазе, што набыццё каштоўных папер і доляў будзе ажыццяўляцца не з мэтай наступнага перапродажу (здзяйснення спекулятыўных аперацый), а ў мэтах доўгатэрміновага інвеставання, што будзе спрыяць мабілізацыі свабодных грашовых сродкаў насельніцтва рэспублікі ў рэальны сектар эканомікі.

Камандзіроўкі па краіне і не толькі

Сёлета пры аплаце наймальнікам плацельшчыку выдаткаў па камандзіроўкі як па тэрыторыі Беларусі, так і за яе межы вызваляюцца ад падаходнага падатку расходы на камандзіроўкі, якія выплываюцца ў парадку і ў памерах, што ўстаноўлены заканадаўствам нашай краіны. Аналагічны парадак падаткаабкладання прымяняецца да выплаты, якія робяцца арганізацыі членам органа кіравання, якія прыбываюць (выязджаюць) для ўдзелу ў рабоце адпаведнага органа кіравання гэтай арганізацыі, а таксама да такіх выплаты, што ажыццяўляюцца арганізацыяй фізічным асобам не па месцы асноўнай працы.

Крэдыты і пазыкі

Пры выдачы фізічнай асобе пазык або крэдытаў падаходны падатак вылічваецца і выплачваецца ў бюджэт за кошт сродкаў падатковага агента. Па меры пагашэння фізічнай асобай пазык або крэдытаў раней выплачаная сума падатку падлягае вяртанню падатковыму агенту.

На практыцы маюць месца выпадкі незвароту фізічнымі асобамі пазык або крэдытаў, што прадстаўлены ім падатковымі агентамі. У гэтай сітуацыі сёлета такія пазыкі або крэдыты падлягаюць падаткаабкладанню ў агульнапрынятым парадку. Раней Падатковым кодэксам па падобным пытанні не быў вызначаны парадак вяртання падатковым агентам сумы падаходнага падатку, што быў выплачаны за кошт сродкаў падатковага агента пры выдачы пазыкі або крэдыту фізічнай асобе.

У сувязі з гэтым у пункт 10 артыкула 175 ПК унесены дапаўненні, згодна з якімі ў выпадку невяртання (няпоўнага вяртання) фізічнай асобай пазыкі, крэдыту ва ўстаноўлены тэрмін, вяртанне сумы падатку, выплачанага за кошт сродкаў падатковага агента, ажыццяўляецца непасрэдна падатковым агентам праз механізм утрымання сумы падатку ў плацельшчыка ў парадку, згодна з артыкулам 175 і пунктам 2 артыкула 181 ПК.

Чакаем вашых пытанняў пра карыстанне грашыма і ўсё, што з гэтым звязана. Вы можае звяртацца на электронны адрас газеты info@zvyaзда.minsk.by з пазнакай «для аддзела эканомікі» ці па тэлефоне 8 017 292 38 02.

Сяргей КУРКАЧ

ЭКАНАМІКС 3

■ Па той бок прылаўка

НЕЯК НЕ «ПА-РОДНАМУ» І «НЯМІЛА»...

Па выніках праверак Міністэрства гандлю на юрыдычныя асобы, якія працуюць пад гандлёвай маркай «Родная старонка», у адпаведнасці з дзейным заканадаўствам могуць быць накладзены штрафы на суму звыш 500 мільёнаў рублёў.

— Гандлёвая інспекцыя міністэрства правяла праверку шэрагу крам названай гандлёвай сеткі ў Мінску, Брэсце, Гомелі і Барысаве. Вынікі — неусуцшальныя. І ў гэтай гандлёвай сетцы ў кожнай з правераных крам выяўлены парушэнні дзейнага заканадаўства аб гандлі, — паведалі ў вышэйзгаданым ведамстве. — Пры гэтым больш за 70 працэнтаў гандлёвых аб’ектаў «Роднай старонкі», з ліку правераных, прапаноўвалі пакупнікам прадукты харчавання (тарты, печыва, цукеркі, каўбасныя вырабы, фарш, шашлык і г.д.) з тэрмінам прыдатнасці, які скончыўся. Напрыклад, у краме, размешчанай паблізу месцаў на праспекце Пераможаў, якія найбольш наведваюцца жыхарамі горада і гасцямі сталіцы, гандлёвая інспекцыя выявіла тавары з тэрмінам прыдатнасці, які скончыўся, на суму больш за 4,5 мільёна рублёў.

Варта нагадаць, што нядаўна ўпраўленне кантролю спажываецага рынку гандлёвая інспекцыя Міністэрства гандлю правяла праверку 15 крам «Міла» ТАА «Парфум Трэйд», размешчаных у Мінску.

Падчас правядзення праверкі, як паведалі ў міністэрстве, у кожнай краме былі выяўлены парушэнні правілаў ажыццяўлення рознічнага гандлю асобнымі відамі тавараў і грамадскага харчавання. Так, у двух гандлёвых аб’ектах рэалізоўваўся тавар з тэрмінам прыдатнасці, які скончыўся. У 9 крамах не захоўваўся асартыментны пералік тавараў і да ведама пакупнікоў не даводзіліся вышэйзаваныя правілы. У 11 гандлёвых аб’ектах парушаны парадак афармлення ценнікаў або тыя ўвогуле адсутнічалі. Не даводзілася інфармацыя пра памеры зніжкаў у працітных судносінках пры іх прадстаўленні ў 4 крамах. У яці — адсутнічала неабходная і дакладная інфармацыя пра тавары і іх вытворцаў.

Апроч таго, устаноўлены факты незахаваання заканадаўства адносна абароны правоў спажывацў, адсутнасці ў персаналу нагрудных знакаў, адсутнасці ў продажы тавараў, якія былі прадстаўлены ў вітрыне, адсутнасці інфармацыі пра тавар на рускай ці беларускай мовах, продажы тавараў без упакоўкі і г.д.

Складзены пратаколы аб адміністрацыйных парушэннях з наступнай перадачай спраў у суд для прыцягнення вышэйназванага прадпрыемства і інаватых службовых асоб да адміністрацыйнай адказнасці.

Яшчэ гандль, як мы ўжо пісалі, правяраліся крамы іншых гандлёвых сетак. І тады не абыйшося без парушэнняў...

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Як нас дураць

НААБЯЦАЛА АДЗЕННЯ НА 80 МІЛЬЁНАЎ

Супрацоўнікі аддзела крымінальнага вышчу Кастрычніцкага РУУС г. Мінска затрымалі 23-гадовую мінчанку, якая, нібыта аказваючы дапамогу ў продажы і дастаўцы розных тавараў (у прыватнасці, адзення), выманяла грошы ў граджан.

На сёння аперацыйнікі ўстанавілі 40 такіх фактаў. Нанесеная шкорта склала больш за 80 мільёнаў рублёў. Толькі ў адным выпадку аферыста падманула чалавека на 12 мільёнаў рублёў. Дзяўчына прапаноўвала свае паслугі на розных сайтах і форумах у інтэрнэце. Пры гэтым яна брала перадаплату, а калі надыходзіў тэрмін пастаўкі тавару, папросту ігнаравала заказчыкаў.

Сяргей РАСОЛЬКА

НОВАЎВЯДЗЕННІ Ў ЖКГ

каму перададзены адпаведныя паўнамоцтвы, і каб не было значнай розніцы ў тaryфах, Указам № 550 прадугледжана, што тaryфы ўстаўнаўляюцца па ўзгадненні з Мінжаномікі. Таму думаю, што вялікай розніцы не будзе.

Калі паглядзець тaryфы, якія забяспечваюць поўнае пакрыццё эканамічна абгрунтаваных выдаткаў, то яны адрозніваюцца ўжо мацней. Да нас паступае шмат пытанняў у сувязі з тым, што аблыьканкамы прынялі розныя тaryфы, і мы спрабуем растлумачыць, які сабекошт той ці іншай паслугі ў рэгіёне. Усе тaryфы абгрунтаваныя.

Нагадаем, што, згодна з

Шляхамі Першай сусветнай

БАЛАДА АБ СМАРГОНІ

Усё бліжэй да нас 100-годдзе пачатку аднаго з самых кровавалітых і маштабных узброеных канфліктаў у гісторыі чалавецтва — Першай сусветнай вайны. Ужо вядома, што асноўныя мерапрыемствы, прысвечаныя гэтай падзеі, пройдзюць у Смаргоні. І невядома. Менавіта гэты кучок гродзенскай зямлі быў адным з эпіцэнтраў мінулага, менавіта тут Вялікая вайна (так называлі яе ў міжваенны перыяд) пачынулася адзін з тых слядоў, які ўжо ніколі не сатрацца з народнай памяці. Аднак, нягледзячы на шматлікія страты, Смаргонь выстаяла, не скарылася ворагу...

Быўшы ў Смаргоні, і падчас службы, і ў дні адпачынку ў лясках і палях часта сустракаў сляды Першай сусветнай вайны. Тое, што яны адносіліся менавіта да гэтай вайны, было зразумела яшчэ па ўбачаным у Рызе. У смаргонскай раённай газеце з цікавацю чытаў публікацыі на тэму імперыялістычнай вайны, якія выхавала Надзея Маркава, захаваўшы фондзаваную мясцовага музея. Патроху адкладаў у свой архіў прачытаныя ў газетах, часопісах, кнігах. Аднак усё роўна для мяне, як ваеннага чалавека, шмат што заставалася незразумелым і ў апісанні тых падзей, і ў прызначэнні таго, што мы называем «слядамі вайны».

Пасля звальнення ў запас я перагледзеў увесь дакументальны матэрыял смаргонскага музея. Праўда, нічога значнага не знайшоў: дакументаў аб ваенных дзеяннях у беларускіх архівах і бібліятэках няма. А справа ў тым, што франтавыя часці, якія стаялі каля Смаргоні, адпраўлялі свае дакументы ў штаб арміі ў Маладзечна, адтуль яны ішлі ў штаўку, у Магілёў, затым зшалонамі дакументы накіроўваліся ў маскоўскі і петраградскі архівы. Там і трэба было шукаць. Атрымалася некалькі разоў папрацаваць у Расійскім дзяржаўным і Расійскім дзяржаўным ваенна-гістарычным архівах, што ў Маскве.

Смаргонь потым называць «мёртвым горадам»: ён будзе цалкам разбураны і спалены. Пасля вайны з 16 тысяч жыхароў стоды вернуцца ўсяго 130 чалавек...

— І якія таямніцы адкрыліся перад вамі? Ці усё было прадказальна? — Усё стала на месца ў маім уяўленні пра тую падзею. Карты, журналы ваенных дзеянняў, схемы пахаванняў і прозвішчы палеглых, узнагародныя лісты з апісаннем подзвігаў і загады — гэтыя дакументы дапоўнілі ўспаміны ўдзельнікаў Першай сусветнай і дзволілі ўбачыць карціну подзвігаў і трагедыі 810-дзённага супрацьстаяння ля Смаргоні. І ўжо з матэрыяламі, сабранымі тут, у 2004 годзе

я выступаў на міжнароднай канферэнцыі «Апошняя вайна Расійскай імперыі» ў Расійскай акадэміі навук. Там пазнаёміўся з Віталем Скалабанам, які падрыхтаваў даклад аб беларускіх бежанцах. Ён і прапанаваў мне расказаць пра Смаргонь у друку і напісаць кнігу. — Смаргонь у Першую сусветную часам параўноўваюць са Сталінградам падчас Вялікай Айчыннай. Што аб'ядноўвае гэтыя гарады і ці варта іх ставіць побач? — Да Сталінграда Смаргонь падобная па ступені разбурэння і лютасці вясення-літаскай бабў 1915 года. А вост што тычыцца працягласці супрацьстаяння, то тут Смаргонь лепш судзіцца з блакадным Ленінградам у Вялікую Айчынную. На смаргонскай зямлі расійская армія 810 дзён упарта супрацьстаяла ворагу! Вось што я прачытаў ва ўспамінах нямецкіх афіцэраў, якія трапілі ў палон: «Як жа так? Рускія здалі Брэст, Гродна, Вільню, а ля гэтага маленькага гарадка б'юцца да смерці...» Вядома, што пад уражаннем бабў у Смаргоні — Крэва ўлетку 1917 года ўжо ў наш час у германскім бундзверыі былі напісаны «Смаргонскі марш», які там гучыць і дагэтуль.

— Атрымліваецца, што сапраўды — «хто пад Смаргонню не быў, той вайны не бачыў»? — Гэтае выказванне — трагічны салідарны фальклор. Так казалі і пра іншыя жahlівыя месцы той вайны. Аднак рацыя ў гэтых словах, безумоўна, ёсць. Баі за Смаргонь былі вельмі страшнымі. Нашы вайскоўцы атрымалі загад: «Стаяць на смерці! Ні кроку назад! За намі — Расія!» Толькі ў адзін дзень — 25 верасня 1915 года — загінула 5,5 тысячы немцаў і 3,5 тысячы рускіх салдат гвардзейскіх палкоў. У паршунне ўсіх загадаў было скасавана перамір'е, каб сабраць забітых і параненых з поля бою ля ракі Віліі. Смаргонь потым называць «мёртвым горадам»: ён будзе цалкам разбураны і спалены. Пасля вайны з 16 тысяч жыхароў стоды вернуцца ўсяго 130 чалавек...

— А хто яны — героі Смаргоні? — Упершыню ўспамінае таго пункту гледжання, што героі — тыя, хто ў Смаргоні змагаўся з ворагам. А ворагам былі немцы. Расійская імператарская армія, верная прысязе і воінскаму абавязку, да смерці стаяла на беларускай зямлі, утрымліваючы фронт да 1917 года, думачы пра Перамогу. Ужо вядома імяны 838 салдат, унтэр-афіцэраў, афіцэраў і генералаў расійскай арміі, Георгіеўскіх кавалераў, узнагароджаных за подзвігі ў бахх ля возера Вішнева, Смаргоні і Крэва ў 1915 — 1917 гадах.

— Ім вы і прысвечана свая кніга «Ля Смаргоні, пад знакам святаго Георгія»? — Пра герояў Смаргоні ў 1915—1917 гадах пісалі газеты і часопісы, многія военачальнікі і грамадскія дзеячы бывалі на гэтым участку фронту. Вядома, што людзі, якія ваявалі тут у розныя гады, пакінулі свае ўспаміны ў мемуарнай і мастацкай літаратуры. Кожны з іх па-свойму бачыў і ацэньваў тую падзею, але яны былі адзіныя ў тым, што любілі сваю Ра-

дзіму і гатовы былі аддаць за яе жыццё. Я ацаніў тую падзею па-свойму, прысвяціўшы кнігу героям Смаргоні.

— Ці магчыма сёння ўстанавіць імёны салдат расійскай арміі, якія загінулі пад Смаргонню? — Імёны вельмі многіх аднавіць можна. Архівы ўсіх часцей імператарскай арміі знаходзяцца ў Маскве, у Расійскім дзяржаўным ваенна-гістарычным архіве. На жаль, няма толькі шмат якіх дакументаў за лета — вясень 1917 года.

Бывае, што пэўныя выпадковасці наводзяць цябе на патрэбнага чалавека, на яго імя, яго лёс. Так было і ў маёй сям'і. Аднойчы ў Нацыянальным гістарычным музеі праходзіла выстава фотаздымкаў Першай сусветнай вайны. Пра гэту ў друку з'явіўся рэпартаж з фотаздымкамі. І на адным з іх быў мой дзед! Гэта быў фотаздымак з альбома франтавога лекара, зроблены ў раёне «Фердынандава носа» (канфігурцыя фронту, падобная на доўгі нос балгарскага цара Фердынанда). Такіх участкаў фронту было шмат. Быў ён і ў Смаргоні, каля Дзвінска ў 1916 годзе.

Толькі ў начной нямецкай газавай атацы з 2 на 3 жніўня 1916 года каля станцыі Смаргонь былі смяротна атручаны 3000 салдат і афіцэраў Каўказскай грэнадзёрскай дывізіі.

Мой тата нарадзіўся ў 1920-м і добра памятаў свайго бацьку, які памёр у 1939 годзе. Ён заўсёды хадзіў з бародай, пра што сведчылі фотаздымкі, якія захоўваўся ў хаце. Таму мой бацька пазнаў яго адразу і на гэтым фотаздымку. Я прасіў сярбоў праверыць у архіўных спісах палка каго прозвішча. І архіў было! У ведамасці на выдачу тэтуно і мыла.

— Ці праўда, што менавіта ля Смаргоні адбыліся першыя газавыя атакі? — Упершыню немцы выкарысталі газы супраць расійскіх войскаў у Польшчы 31 мая 1915 года. У Смаргоні гэты жах адбыўся 12 кастрычніка 1915 года супраць 3-й гвардзейскай пяхотнай дывізіі. У далейшым газавыя атакі ўвайшлі ў разрад звычайных баявых дзеянняў і часцей за ўсё праводзіліся праціўнікам, зыходзячы з умоў мясцовасці на участку ад Смаргоні да Крэва. Толькі ў начной нямецкай газавай атацы з 2 на 3 жніўня 1916 года каля станцыі Смаргонь былі смяротна атручаны 3000 салдат і афіцэраў Каўказскай грэнадзёрскай дывізіі. Расійскія жа войскі, упершыню на сваім фронце, газы ўжылі менавіта на ўкраіне Смаргоні 6 верасня 1916 года. Увогуле, жahlівыя па сваіх наступах газавыя атакі з боку нямецкіх і рускіх войскаў у Смаргоні ўвайшлі прыкладам у сур'ёзныя даследаванні аб «газавай вайне» ў гадзі Першай сусветнай.

— Гэты край быў праслаўлены і подзвігам «Мурамца» № 16. Што канкрэтна звязана з гэтай гісторыяй? — Гэта была адзіная баявая страта кога самалёта на тэрыторыі праціўніка ў расійскай авіяцыі за ўсю вайну! Падчас бомбакідання з «Мурамца» № 16 у небе завязалася паветраны бой. Яго і «Моран-Парасоль» № 770 радавога Янсана атакавалі два нямецкія «Альбатросы» і два «Фокеры». У «Моран-Парасоля» заеў кулямёт, і ён выйшаў з бою. «Ляў Мурамец» № 16 стаў губляць вышыню. Кулямётным агнём яго экіпаж збілі тры нямецкія знічалнікі, але бамбавік нечакана зваліўся ў штопар і стаў рассыпацца ў паветры. На зямлі ў раёне вёскі Чухны, што каля Крэва, сярод абломкаў немцы знайшлі целы чатырох рускіх авіятараў. Пасля ўсе члены экіпажа — паручнікі Д. Макшэў, М. Рахмін, Ф. Гаўбаў і А. Капаў — былі пасмяротна ўзнагароджаны «за багаслаўнасць і самаахвярнасць у няроўным баі» ордэнамі святога Георгія 4-й ступені.

— Якім быў эпілог абароны пад Смаргонню? — Да лета 1917-га тут было сабрана велізарная войска, прычым рускія значна пераўзыходзілі немцаў у артылерыі і жывой сіле. Толькі ў войсках назіраўся палітычны раскол, таму наступ расійскай арміі споспеху не меў: фронт быў практычна прарваны, аднак салдаты не пайшлі наступаць далей. У снежні ў мястэчку Солы было заключана перамір'е з немцамі. 18 лютага 1918 года тэрмін перамір'я скончыўся, і германскія войскі па ўсім фронце перайшлі ў наступ. Супраціўленне рускіх часцей, якія заставаліся, было зламана. Узяўшы Смаргонь, немцы пайшлі на Мінск. Расія ў сакавіку выйшла з вайны, падпісаўшы Брэсцкі мір. А ў лістападзе Германія пацярпела паражэнне на захадзе, і вайна скончылася. Як ні парадаксальна, але ў ліку пераможцаў Расія не было...

— Нядаўна мы адзначылі 100-годдзе, як скончылася Першая сусветная вайна. Што сёння робіцца дзеля ўшанавання памяці загінулых пад Смаргонню? — Плануецца адкрыццё мемарыяла, прысвечанага 810-дзённаму супрацьстаянню ля Смаргоні. Па словах прадстаўнікоў Міністэрства культуры, ужо ў ліпені завяршыцца праца па яго стварэнні. Дарэчы, у план асноўных мерапрыемстваў міністэрства культуры Расійскай Федэрацыі, звязаных са стагоддзем пачатку Першай сусветнай вайны, уваходзіць і Смаргонь. У ліпені яны плануецца правесці ваенна-гістарычны фестываль «Смаргонь. Год 1915». Таксама вядома, што ў дакументальнай кінастужцы, прысвечанай падзеям Першай сусветнай вайны, якую здымае мінукулт Расіі, ёсць і эпізод аб Смаргоні. А тэлерэдакцыйная арганізацыя Саюзнай дзяржавы здымае кінастужку «Батальён смерці», дзе будзе расказвацца пра жаночы батальён Марыі Бачкаравай, які дэслацывраваўся каля Смаргоні летам 1917 года. Адным словам, дзеля ўшанавання памяці не толькі тыя, хто загінуў пад Смаргонню, а ўвогуле падчас Першай сусветнай, робіцца нямаля. Спадзяюся, што неўзабаве мы ў гэтым упэўнімся!

Гутарыла Вераніка КАНЮТА. Фота з архіва Уладзіміра ЛІГУТЫ

Дзед суразмоўцы Якаў ЛІГУТА (справа) служыў у 66-м пяхотным Бутырскім палку.

Смаргонскі касцёл, люты 1918 г.

2-і Каўказскі сапёрны батальён. Каманда сапёраў-палюўнікаў, якія ўварваліся ў нямецкую мінуную галерэю і ўзарвалі яе. Смаргонь — Крэва, 1916 г.

Нямецкія артылерысты ля Смаргоні, 1916 г.

Мясцічка Смаргонь. Від на з нямецкага аскола з боку ракі.

Псіхалагічнае здароўе

СПРАЧАЕМСЯ, КАНФЛІКТУЕМ... ЧАМУ?

Чаму людзі ваююць паміж сабой? Па сутнасці, гэта залежыць ад самых удзельнікаў канфлікту, таго, што яны з сябе ўяўляюць. Не кожны канфлікт — абавязкова сучальнае зло. З яго можна вынесці штосці важнае, атрымаць урок. У любым выпадку, як бы мы ні пазбягалі «складаных» сітуацыяў, яны усё роўна здараюцца, а значыць, яны неабходныя і важныя для нас. — Канфлікт — гэта сутыкненне супрацьлеглых мэт, інтарэсаў, пазіцый, меркаванняў і поглядаў, — тлумачыць псіхолог Мінскага гарадскога псіхэанэўралогічнага дыспансера Настася ХНЫКАВА. — У падмуру такога сутыкнення хаваецца сітуацыя, якая можа ўключыць супрацьлеглыя пазіцыі бакоў, або супрацьлеглыя мэты і сродкі для іх дасягнення, або проста неўладнае інтарэсаў і жаданняў і г.д. Для развіцця канфлікту неабходныя ініцыят — нейкія дзеянні аднаго з бакоў, заіцканне інтарэсаў другога боку. Вылучаюць некалькі тыпаў канфліктных сітуацыяў.

Імкненне да перавагі

Гэта сітуацыя, калі адзін чалавек аказвае на другога псіхалагічны ціск, імкнецца зацвердзіцца за кошт уласнай псіхалагічнай перавагі. Спробы дабіцца псіхалагічнай перавагі над апанентам праяўляюцца загадам, пагрозай, розкай несправядлівай крытыкай, абвінавачаннем, насмешкай, саркастычнай заўвагай. Калі апанент адчувае сябе ў выніку гэтага прыжыжання, пачуцці, якія ён перажывае ў такіх моманты, могуць справакаваць яго на канфлікт. — Паблажлівае стаўленне. Перавага, «аформленая» добразычлівацю: маўляў, «нічога страшнага», «хвіба можна гэтага не ведаць?», «няўжо не зразумела?», «разумны чалавек, а паводзіце сябе...». — Выхваленне. Натхнёныя апевод аб сваіх поспехах і дасягненнях, часам несправядлівыя. Такія апеводы могуць выклікаць у слухачоў зайдзрасць і раздражненне, што правакуе канфлікт. — Навязванне парад. Той, хто раіць, займае пазіцыю псіхалагічнай перавагі. Бо ў такім выпадку той, каму адрасуецца парада, выстаўляецца ў свеце бездапаможнай ахвярай. Многім людзям гэта не падабаецца, і яны могуць адказаць канфлікатам на падобнае стаўленне да сябе.

«Перабіванне суразмоўцы». Таксама можа ўказаць на перавагу над суразмоўцам. Той, хто перабівае, дае зразумець апаненту, што яго меркаванне не такое ўжо і істотнае, так што няма чаго выслухоўваць. Аднак многія людзі больш жадаюць гаварыць самі, чым слухаць некага, таму перапыненне суразмоўцы адназначна правакуе канфлікт.

«Катэгарычнасць, безапеляцыйнасць». Сюды адносяцца выказванні кшталту «Я лічу», «Я ўпэўнены», «Усе бабы — дурніцы» і г.д. У суразмоўцы пры такіх выказваннях няма шанцаў выказаць сваё меркаванне. Зноў жа, гэта азначае, што нас заганыюць у кут. Калі ж нас заганыюць у кут, нараджаецца агрэсія. А навошта нам агрэсія? Адчайна і агрэсіўна абараняцца! Вось і канфлікт. Таму лелей карыстацца ў размове фразамі «я мяркую», «верагодна».

«Утойванне інфармацыі». Гэта нараджае стан трывогі, паколькі інфармацыя неабходна нам для жыццявання. Той, хто ўтойвае важную інфармацыю, рызыкуе аказачца ў цэнтры канфлікту.

«Незвычайныя паводзіны». Наўмысныя і ненаўмысныя, якія перакрэсліваюць агульнапрынятыя правілы, нормы маралі і жыццёвыя перакананні іншых людзей.

«Паджартоўванне». Не кожны чалавек валодае адмысловым пачуццём гумару, а таму надзвычай эдкія жартачкі правакуюць канфлікт. Некаторыя асмяяныя прагнуць сацыяфакцыі.

«Нагадванне». Асабліва гэта тычыцца сітуацыяў, у якіх наш апанент панёў маральныя або матэрыяльныя страты. Такія нагадванні выклікаюць часам адчуванне недарэчнай бездапаможнасці, што зольна правакаваць канфлікт.

«Перакладанне адказнасці». Чалавек, які не справіцца з гэтай «перакладзенай» адказнасцю, можа перажываць самую непрыемную пачуцці, у выніку чаго прывядзе сябе да стану гневу, што і справакуе канфлікт.

«Падман». Абодва спроба падману. Адна з самых моцных сітуацыяў ў гэтым аспекце.

Правава агрэсіўнасці

Існуе катэгорыя людзей з прыроднай высокай агрэсіўнасцю. Агрэсіўныя паводзіны дэманструюць падлеткі. Так яны праяўляюць сваё імкненне да самасцвярджэння, пратэстуюць супраць залежнасці ад бацькоў. Вельмі агрэсіўны чалавек сам па сабе з'яўляецца верагоднай крыніцай канфліктаў, паколькі ў любы момант гатовы выліць сваё раздражненне на тых, хто побач. Ён свядома

Юбілей

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК ЗАПРАШАЕ Ё ГОСЦІ

У рамках святчных мерапрыемстваў, прысвечаных 85-годдзю Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і Дню беларускай навукі, Нацыянальная акадэмія навук праводзіць дні адкрытых дзвярэй.

Да 25 студзеня ўсе ахвотныя бясплатна могуць наведаць Музей гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук, выставу «Дсяцатніц айчыннай навукі — вытворчасці», пазнаёміцца з унікальнымі экспанатамі археалагічнай экспазіцыі Інстытута гісторыі і Музея старажытнабеларускай культуры Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры. У перадсвяточныя дні расчыняць свае дзверы для гасцей практычна ўсе навуковыя ўстанавы і навукова-практыч-

На слыху

ЗІМОВЫ АХВЯРЫ ВАДЫ

Трое рыбакоў праваліліся пад лёд на Дняпры. Мужчыны знаходзіліся на старым рэчышчы — гэта больш за 5 км ад вёскі Скпеня ў Жлобінскім раёне. Іх кінутыя выратоўваць такія ж аматары зімняга захаплення.

Дваіх атрымалася выцягнуць хутка, а вось 67-гадовага грамадзяніна вынілі з вады апошнім, без прытомнасці. Каля гадзіны мужчына правёў у ледзяноў вадзе, далёка ад берага. Супраціўнікі МНС, якім пешшу прышлось дабрацца да месца здарэння, раскрылі пацярпелага цёплым адзеннем і цягнулі яго амаль кіламетр насустрач медыкам. Аднак урач пра аглядае пенсіянера з Бабруйска канстатаваў яго смерць.

У Светлагорску 9-гадовы хлопчык апынуўся пад лёдам. Навучэнца 3-га класа, які тануў у канале ля каталіцкага касцёла, заўважылі выпадковыя прахожыя. Яны і выклікалі «хуткую» і МНС. Выратавальнікі выцягнулі дзіця, але ж у балыніцы хлопчык, не прыходзячы ў прытомнасць, памёр. Па факце гэтага здарэння Следчы камітэт праводзіць праверку, паведаміла афіцыйны прадстаўнік УСК РБ па Гомельскай вобласці Марыя Крываагова.

У Петрыкаўскім раёне выратавальнікі шукаюць 43-гадовага жыхара Мінска. Сябра, які заблудзіўся, выратавальнікі знайшлі ў 7 км ад вёскі Багрымавічы. Мужчына расказаў,

Светагляд

«КАЛЯДНАЯ МУЗЫЧНАЯ АКАДЭМІЯ» У ВІЦЕБСКУ

У Віцебскай абласной філармоніі пройдзе канцэртна-адукацыйны праект «Калядная музычная акадэмія». У рамках праекта ў юных музыкантаў ёсць магчымасць атрымаць кансультацыі ў вядомых спецыялістаў і педагогаў, пазаймацца пад іх кіраўніцтвам.

— Чацвёртая «Калядная музычная акадэмія» будзе працаваць з 28 студзеня па 2 лютага. Падчас урачыстага адкрыцця адбудзецца прэзентацыя выставы навучанцаў Дзіцячай мастацкай школы Віцебска «Сімфонія колеру». У гэтай экспазіцыі прадстаўлены работы, у якіх малюнічымі сродкамі адлюстравана музыка. Сінтэз двух відаў мастацтва незвычайным чынам адлюстроўвае разнастайнасць усюго наваколнага свету, а яго адзінства выяўляецца матэрыялізацыяй гукаў праз яркасць і непаўторнасць фарбаў. У той жа дзень будзе праведзены майстар-клас па фартэпіяна выкладчыца Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі імя П.І. Чайкоўскага, лаўрэата міжнародных конкурсаў Яўгена Стародубова. Традыцыйна пройдзюць канцэрты студэнтаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, — паведамілі «Звяздзе» ў арганізацыйным камітэце праекта.

Падчас працы акадэміі ў Віцебску выступяць лаўрэаты шматлікіх міжнародных конкурсаў. Гараджане атрымаюць унікальную магчымасць пазнаёміцца з шэдэрамі сусветнай музычнай класікі і музыкай сучаснікаў у выкананні гасцей і ўдзельнікаў «акадэміі».

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

УЗОРНА!

Узорны хор «Журавушка» Гродзенскай дзіцячай школы мастацтваў імя Антонія Тыгенгаўза (мастацкі кіраўнік — Яўгена Мішына) стаў лаўрэатам першай ступені міжнароднага харававога конкурсу «Песні над Нявой» ў Санкт-Пецярбургу ў намінацыі «Лепшы дзіцяча-юнацкі калектыў» і «Лепшы выканаўца народнай песні».

Высокую ацэнку аўтарытэтнага журы нашы землякі атрымалі, выступіўшы ў пяці канцэртах з рознымі праграмамі — беларускімі народнымі песнямі, творами рускай і заходнеўрапейскай класікі. Член міжнароднай федэрацыі харававой музыкі, мастацкі кіраўнік вакальнага ансамбля Musica Ficta Андрэа Анджаліні запрасіў гродзенцаў у Італію для ўдзелу ў Каралеўскім міжнародным конкурсе харавых калектываў.

Барыс ПРАКОПЧЫК

Святлана БАРЫСЕНКА

Нэлі ЗІГУЛЯ

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Открытого акционерного общества «Луцкий пивоваренный завод» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом имущества:

ЗДАНИЕ АДМИНИСТРАТИВНОГО КОМПЛЕКСА общей площадью 2168,9 кв.м (инв. № 640/С-27293); **ВЕСОВАЯ** общей площадью 25,8 кв.м (инв. № 640/С-27303); **ПЕРЕХОДНАЯ ГАЛЕРЕЯ** общей площадью 65 кв.м (инв. № 640/С-27304); **ЭЛЕВАТОР** общей площадью 1414,3 кв.м (инв. № 640/С-27309); **ГЛАВНЫЙ ПРОИЗВОДИТЕЛЬСКИЙ КОМПЛЕКС** общей площадью 12370 кв.м (инв. № 640/С-27312); **ПРОХОДНАЯ** общей площадью 30,8 кв.м (инв. № 640/С-27313); **НЕЗАВЕРШЕННОЕ ЗАКОНСЕРВИРОВАННОЕ КАПИТАЛЬНОЕ СТРОЕНИЕ** общей площадью 440,2 кв.м (инв. № 640/У-72996); **ОБОРУДОВАНИЕ ЭЛЕВАТОРА**. Имущество расположено на земельном участке, площадью 3,1450 га (предоставлен на праве постоянного пользования) с кадастровым номером 624650100001006067, расположенном по адресу: Минская область, г. Слуцк, ул. Тутарина, 1; **ТРАНСФОРМАТОРНАЯ ПОДСТАНЦИЯ** общей площадью 40,2 кв.м (инв. № 640/С-27297); **НАСОСНАЯ СТАНЦИЯ (станция 2 подъема) общей площадью 116,9 кв.м (инв. № 640/С-51797)**. Имущество расположено на земельном участке, площадью 0,1960 га (предоставлен на праве постоянного пользования) с кадастровым номером 624650100001007683, расположенном по адресу: Минская область, г. Слуцк, ул. Голубовича; **СКВАЖИНА № 8** (инв. № 640/С-27298) и **ОГРАЖДЕНИЕ**.

Начальная цена – 14 488 696 960 бел. руб. (стоимость снижена на 20%).

Задаток 10% от начальной цены (1 448 869 000 бел. руб.) перечисляется на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звезда» от 12.12.2013.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 31.01.2014 в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 30.01.2014 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, (8029) 102 21 17.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Борисовская швейная фабрика» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже

легкового автомобиля Форд Фокус,

гос. № 1258 EA-5, 2006 г.в.

Автомобиль находится по адресу: Минская область, г. Борисов, ул. Рубена Ибаррури, 9.

Начальная цена с НДС – 84 000 000 бел. руб.

Задатки в размере 10% (8 400 000 бел. руб.) от начальной цены предмета аукциона перечисляются на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 (десяти) банковских дней после подписания договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 24.02.2014 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 21.02.2014 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, (8029) 102 21 17.

03.02.2014 г. в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Гомельжилпроект».

Повестка дня:

1. О совершении сделок Общества.
- Местонахождение ОАО «Гомельжилпроект»: г. Гомель, ул. Кирова, 17.
- Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Кирова, 17.
- Время регистрации в день проведения собрания с 13.30 до 14.00.
- При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).
- С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 24.01.2014 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения Общества.

УНП 40002825 Наблюдательный совет.

ИЗВЕЩЕНИЕ

Государственное производственное объединение «Минскстрой» УНП 100071325

ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ ЛИЦ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЫХ ПОМЕЩЕНИЙ объекта «Многоэтажные жилые дома №№ 1, 2 по генплану со встроенными помещениями административно-общественного назначения и гаражом-стоянкой № 3 по г/п в квартале ул. Щорса-пр. Дзержинского на земельном участке 2,0 га с установкой индивидуального источника теплоснабжения. Жилой дом № 2 по генплану». (4 корпусов комплекса) в г. Минске, опубликованную в газете «Звезда» 21 мая 2013 года.

Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться с гражданами, не нуждающимися в улучшении жилищных условий, но желающими их улучшить на строительство квартир № 3, № 29, № 44, № 62, № 106.

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений без выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет:

- 1-комнатные квартиры – 15 624 280 руб.
- При условии оплаты 100% стоимости жилого помещения в течение 10 банковских дней с даты регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме, стоимость 1 кв. метра общей площади жилых помещений составит:
- 1-комнатные квартиры – 15 307 136 руб.

Заявления о долевом строительстве квартир будут приниматься (регистрация) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящих изменений в проектную декларацию в кабинете 105, по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Генеральный директор Н.В. Милошевичий

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

«Строительство коттеджного поселка в д. Сосновая Озерико-Слободского сельского совета Смолевичского района Минской области»

Застройщик: предприятие ДСПМК-94 было образовано в августе 1985 г., в результате приватизации 24 февраля 1995 г. Было создано ЗАО «ДСПМК-94» и зарегистрировано Смолевичским райисполкомом Минской области 24.02.1995 г. Перерегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 19 февраля 2008 г. № 260 в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей.

Адрес застройщика: 220040, г. Минск, ул. Л. Беды, д. 2, ком. 607, тел./факс 8-017/268-46-76. Режим работы: понедельник-пятница с 8.00 до 17.00; обед с 12.00 до 13.00; выходные дни – суббота, воскресенье.

В течение предыдущих трех лет предприятием осуществлялось строительство: «Комплекс по производству мощющих и дезинфицирующих средств промышленного назначения и технических жидкостей в д. Малиновка Минской области» (2012 г.), «Ангар для воздушных судов на территории РУП «Национальный аэропорт «Минск» (2012 г.), «Многоквартирный жилой дом в пос. Лесной Боровлянского сельского совета Минского района» (2013 г.), «Склад временного хранения» (СВХ) для компании REUS LOGISTICS в Смоленской области Российской Федерации (2012 г.), «Зерносушильный комплекс производительностью до 1200 тонн в сутки с силосами хранения на 3000 тонн в д. Замки Крупского района» (2012 г.), «Торгово-логистический центр «Шчыслица» в Минском районе Минской области (1 очередь – 2013 г., 2-очередь – строительство) и т.д.

Цель строительства – реализация инвестиционного проекта по созданию объекта: «Строительство коттеджного поселка в д. Сосновая, Озерико-Слободского сельского совета Смолевичского района, Минской области».

Объект долевого строительства – коттеджный поселок в д. Сосновая Озерико-Слободского сельского совета Смолевичского района Минской области представляет собой 85 жилых коттеджей, с полной инфраструктурой. Земельный участок для строительства коттеджного поселка расположен в Минской области, Смолевичском районе, д. Сосновая. Расстояние от МКАД составляет 13 км в северо-восточном направлении. Удаленность от магистральной трассы Минск-Национальный аэропорт «Минск» составляет 600 м.

Типовые проекты коттеджей представляют собой двухэтажные дома общей площадью от 180 до 250 м². Фундаменты розливочные по буронабивным сваям. Наружные стены запроектированы из силикатобетонных блоков с утеплением легкой штукатурной системой с последующей покраской. Крыша стропильная, с покрытием из металлочерепицы, с организованной наружной водосточкой. Окна – 2-камерные стеклопакеты, профиль ПВХ. В помещениях домов чистовая отделка и покрытие пола проектом не предусматривается. Двери наружные – стальные, усиленные. Проектом предусмотрены все инженерные сети, газификация поселка, автономная канализация для каждого дома, асфальтированные проезды и тротуары.

Начало строительства – 2011 г. Окончание строительства – IV квартал 2017 г.

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам ЗАО ДСПМК-94 предлагает 70 жилых коттеджей средней площадью от 160 до 250 м² по цене от 1200 до 2000 долларов США за 1 м².

Застройщиком получены:

- Заключенные РУП «Госстройэкспертиза по Минской области» от 28.11.2008 № 3090-9/08.
- Свидетельство (удостоверение) Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь № 614/137-3130 о государственной регистрации от 13.10.2008 г. земельного участка с кадастровым номером 6248830101000224 площадью 12,9929 га.
- Решение Смолевичского районного исполнительного комитета от 22 апреля 2013 г. «О предоставлении земельных участков ЗАО «ДСПМК-94» для строительства и обслуживания жилых домов в д. Сосновая Озерико-Слободского сельсовета».
- Письмо Смолевичского районного исполнительного комитета о согласовании проекта ввода от 09.09.2013 г. № 547/02-1.

Ознакомление дольщиков с существующими проектами домов и прочими условиями, предлагаемые для заключения договоров создания объектов долевого строительства, осуществляются в рабочие часы ЗАО «ДСПМК-94» по адресу: г. Минск, ул. Л. Беды, 2, 6-й этаж, ком. 607. Тел./факс/8-017/268-46-76.

ЧАЛАВЕК ПРАГНЕ ДУХОЎНАГА...

Чарга да святыхі не змяняецца, нягледзячы на мароз

У інтэрнэце з'явілася інфармацыя аб тым, што месца ў чарзе да Дароў валхвоў нашы прадпрыемальныя суйчыннікі (дакладней, адно спецыялізаванае агенцтва) спрабуюць... прадаць. Названы і тарыф — ад 600 тысяч да мільёна рублёў. Праўда, ідэя «бізнесу» пацярпела крах: з тых больш як двухсот тысяч чалавек, што ўжо адстаялі на марозе па некалькі гадзін, каб дакрануцца да вялікай хрысціянскай каштоўнасці, прапаноўвай агенцтва зацікавіліся чалавек дзесяць, а скарыстаўся гэткай незвычайнай паслугай і ўвогуле адзін: клапатлівы сын купіў месца для сваёй маці...

Фота ВЕЛТА

Выходзіць, не памыляліся тыя, хто гаварыў аб асаблівай духоўнасці беларусаў. Большасць людзей, якія чарпела чаканьне на марозе доўгі працяглай час, каб усяго толькі на некалькі секунды апянуцца побач са святыхай, не лічыць свой чынак вялікім подзвігам ці яшчэ нечым звышнатуральным. Яны прыйшлі сюды выключна па загадзе і патрабаванні уласнай душы і сумлення.

«Тут так шмат народу, так шмат машын і аўтобусаў. Людзі ідуць да святога месца і святых рэччу. Сэрца радуецца, што людзі цягнуцца сюды. Гэта яшчэ адно сведчанне таго, што матэрыяльныя справы і ўдэі гэтага свету не задалываюць чалавека. Гэтага для яго мала, ён прагне духоўнага», — цытуе БелТА словы мітрапаліта Мінска-Магілёўскага арцыбіскупа Тадэвуша Кандрусевіча (на фота), які таксама пакланіўся святыхі. Кіраўнік каталіцкай царк-

вы на Беларусі заўважаў, што да Дароў валхвоў прыйшлі і каталікі. І тое не дзіўна: пра Дары гаворыцца ў Новым Запаведзе, гэта агульнахрысціянская святыха. «Іх проста заходзіць праваслаўная царква, але гэта набытак усёго хрысціянства. І дзякую праваслаўнай царкве, што яна яго захававала», — сказаў Тадэвуш Кандрусевіч.

Нагадаем, Дары валхвоў будуць знаходзіцца ў мінскім Доме міласэрнасці ў храме Іова Шматпакутана на 23 студзеня ўключна. Доступ да іх адкрыты з 8 гадзін раніцы і да позняга вечара (у залежнасці ад колькасці людзей, да 23-24 гадзін). Валанцёры, якія пастаянна працуюць

там і найбольш аб'ектыўна ацэньваюць сітуацыю, настольківа райдч не займаць чаргі з ночы і абавязкова паклапаціцца аб цэплай вопратцы і абутку.

Эмлія ШЭЛЕСТ.

ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» — управляющий по делу о банкротстве ИП «МИРАЛЕКС», ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 28.02.2014 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Сурганова, д. 43, пом. 20 ТОРГОВ в форме конкурса по продаже имущества должника:

- автозаправочная станция (начальная цена 50 000 000 руб.);
- объекты недвижимости и имущество нефтебазы (начальная цена 302 000 000 руб.).

Заявки на участие в аукционе принимаются до 25.02.2014 г.

С информацией о порядке, условиях проведения торгов и предметах торгов можно ознакомиться на сайте www.sov.by, а также по тел.: +37529 177 55 11.

Утеряный представителем Белгосстраха по Ленинскому району г. Минска бланк квитанции о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1СУ серии КС № 1517304 считать недействительным.

УНП 101893943

Печать Частного унитарного строительного предприятия «Урал-СтройКомплекс» (220072), г. Минск, ул. П. Бровки, д. 15, корп. 3, ком. 510д, УНП 191698413 считать недействительной.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ЗАСТРОЙЩИКА

от 20.01.2014 г.

Сведения о застройщике: Белорусско-английское Совместное закрытое акционерное общество «ЛадаГарант» (СЗАО «Лада-Гарант»). СЗАО «ЛадаГарант» является универсальным правопреемником СП «Лада ОМС – Холдинг» (ЗАО).

Местонахождение: г. Минск, ул. Щорса, 1А, пом. 15.

Режим работы: рабочие дни – с понедельника по пятницу, рабочие часы – с 8.30 до 17.30, обед – с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

Данные о государственной регистрации: зарегистрировано Министерством иностранных дел Республики Беларусь в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100934617.

Сведения о проектах жилых домов, введенных в эксплуатацию за последние 5 лет:

- 1-этажный 8-секционный 175-квартирный жилой дом № 91 по ул. Грушевская в г. Минске.
- 2-15-17-этажный одноклассный 82-квартирный жилой дом № 15 по ул. Маяковского в г. Минске со встроенно-пристроенными помещениями подземного гаража-стоянки, магазина и аптеки.
- 7-этажный 5-секционный 135-квартирный жилой дом № 3 по ул. Щорса.
- 15-этажный одноклассный 89-квартирный жилой дом № 8 по ул. Щорса 3-я.
- 9-этажный 4-секционный 135-квартирный жилой дом № 1 по ул. Щорса.
- 10-этажный 7-секционный 261-квартирный жилой дом № 44 по ул. Железнодорожная.
- 13-этажный 6-секционный 426-квартирный жилой дом № 23 по пр. Дзержинского (п-усиковый комплекс (4-секция)).

Цель проекта – строительство объекта «Многоэтажный жилой дом повышенной комфортности с объектами соцкультбыта и многоуровневая стоянка для автомобилей со встроенно-пристроенными помещениями автоцентра в квартале застройщик в границах пр. Дзержинского – пр. Жукова – ул. Железнодорожная – ул. Щорса в городе Минске. 1-й этап. Корректировка проекта по перепланировке двухуровневых квартир в одноуровневые» (2А пусковой комплекс).

С привлечением денежных средств граждан и юридических лиц, путем заключения договоров

создания объектов долевого строительства. В пусковом комплексе 2А: этажность – 13, площадь жилого здания – 11 328,3 кв.м, общая площадь квартир 9 643,4 кв.м, всего в доме 143 квартиры.

Сведения о сроках реализации

Начало строительства – октябрь 2013 г. Ввод объекта в эксплуатацию – сентябрь 2015 г.

У застройщика имеются:

- решение Мингорисполкома № 2906 от 02.12.2010 г. «О разрешении проведения проектно-инженерных работ, строительства, реконструкции, модернизации и сноса объектов, внесения изменений в проектно-сметную документацию и строительства объекта по проекту с изменениями, о внесении изменений в решения горисполкома»;
- свидетельство (удостоверение) № 500/1393-2942 от 20.12.2013 г. о государственной регистрации на право временного пользования на земельный участок с кадастровым номером 500000000005005497, расположенного по адресу: г. Минск, в границах пр. Дзержинского – пр. Жукова – ул. Железнодорожная – ул. Щорса, площадью 2,4416 га;
- свидетельство (удостоверение) № 500/708-2983 от 09.01.2009 г. о государственной регистрации на право постоянного пользования на земельный участок с кадастровым номером 500000000005005142, расположенного по адресу: г. Минск, квартал застройщик в границах пр. Дзержинского – пр. Жукова – ул. Железнодорожная – ул. Щорса, площадью 0,7029 га;
- проектно-сметная документация, прошедшая в установленном порядке государственную экспертизу в РУП «Белгосэкспертиза Минстройархитектуры» (заключение от 04.12.2007 г. № 2685-5/07, от 14.01.2008 г. № 113-5/08, от 04.08.2010 г. № 859-15/10);
- разрешение на производство строительно-монтажных работ от 11.01.2014 г. № 2-203Ж 049/13;
- договор строительного подряда с ООО «Буд М» № 10/2013 от 11.10.2013 г. (в редакции от 28.10.2013 г.)

Местонахождение строящегося объекта: г. Минск, пересечение пр. Дзержинского – пр. Жукова, в квартале застройщик в границах пр. Дзержинского – пр. Жукова – ул. Железнодорожная – ул. Щорса.

Количество квартир, предлагаемых для заключения договоров создания объектов долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, – 12 единиц, из которых:

- 1-комнатные площадью 56,1 кв.м – 2 шт. Цена одного квадратного метра общей площади жилых помещений (без отделки) составляет – при 100% оплате 1630 долларов США, при оплате в рассрочку 1600 долларов США.
- 1-комнатные площадью 47,9 кв.м и 50,8 кв.м – 2 шт. Цена одного квадратного метра общей площади жилых помещений (без отделки) составляет – при 100% оплате 1630 долларов США, при оплате в рассрочку 1650 долларов США.
- 2-комнатные – 4 шт. Цена одного квадратного метра общей площади жилых помещений (без отделки) составляет – 1550 долларов США.
- 3-комнатные – 4 шт. Цена одного квадратного метра общей площади жилых помещений (без отделки) составляет – при 100% оплате 1450 долларов США, при оплате в рассрочку 1500 долларов США.

Предлагаются для заключения договоров создания объектов долевого строительства по нежилым помещениям:

- Ресторан-кулинария – 703,5 кв.м по цене одного квадратного метра 1600 долларов США с учетом НДС.
- Продовольственный магазин – 302,0 кв.м по цене одного квадратного метра 2040 долларов с учетом НДС.
- Офисные помещения, магазин «Детский мир» 210,1 кв.м – по цене одного квадратного метра 2400 долларов с учетом НДС.

Элементы благоустройства: создаются площадки для отдыха, занятия спортом, детская площадка, газоны, озеленение; покрытие проездов г.м.м. – асфальтобетон, тротуаров – мелкокзерная плитка.

Общее имущество дольщиков – межквартирные лестничные клетки, лестницы, коридоры, крыша, теплоточные, несущие, ограждающие конструкции, обустройство, находящиеся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений, элементы благоустройства и озеленения.

Условия ознакомления с информацией по проекту:

- по тел. 8-017-219-72-28, VELCOM 8-029 679-34-24; на сайте <http://www.lada.by/> либо по адресу: ул. Щорса, д. 1А, пом. 15.
- 20.01.2014 г.

Застройщик СЗАО «ЛадаГарант» Полячский О.Г.

Извещение о проведении 06 февраля 2014 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего ООО «УниверсалПроектКонструкция»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	Административное возмещение с инвентарным номером 500UD-707949021 общей площадью 243 кв.м
Местонахождение продаваемого имущества	г. Минск, ул. Сурганова, д. 41, пом. 306
Сведения о продавце	ООО «УниверсалПроектКонструкция», пр-т Лушчина, 68, к. 76, 77, 220073, г. Минск
Сведения об организаторе торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	4 573 220 000 белорусских рублей
Сумма задатка	457 000 000 белорусских рублей
Шаг аукциона	230 000 000 белорусских рублей

Торги проводятся в порядке, установленном Законом Республики Беларусь «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».

Организатор торгов вправе отказаться от проведения торгов не позднее чем за три дня до наступления даты их проведения.

К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в установленный срок заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов) с приложением следующих документов:

- заверенного банком документа о внесении задатка;
- копии свидетельства о государственной регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей);
- легализованной в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иного эквивалентного доказательства юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, подтверждающей состоятельность (для организаций – нерезидентов Республики Беларусь).

Физические лица, индивидуальные предприниматели предъявляют организатору торгов документ, удостоверяющий личность; представители физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляют организатору торгов оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица), документ, удостоверяющий личность.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в торгах.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. Протокол о результатах торгов подписывается победителем торгов (претендентом на покупку) в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником, либо для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (претенденту на покупку) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (претендентом на покупку) подписывается в течение 10 дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (претендентом на покупку) в течение 30 дней со дня проведения торгов.

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются победителем торгов (претендентом на покупку) на расчетный счет организатора торгов в течение 5 дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся 06 февраля 2014 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 23.01.2014 по 04.02.2014 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6 (ранее извещение о проведении торгов было опубликовано в газете «Народная газета» от 05.11.2013).

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону: (017) 295-72-44.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»), (017) 295-72-44, (МТС) 569-90-86, (VEL) 326-37-81 (управляющий по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) ООО «УниверсалПроектКонструкция»).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ в г. Орше

Лот №	Месторасположение и площадь земельного участка	Начальная цена продажи (руб.)	Условия заключения договора аренды	Инженерное обеспечение земельного участка	Сумма задатка (руб.)
1	ул. Инструментальщиков, д. 12 площадью 0,1054 га. Кадастровый номер 223650100001013392	16 949 316	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – для строительства и обслуживания жилого дома.	Централизованное газоснабжение – нет, центральное водоснабжение – нет, электроснабжение – да, участки находятся в санитарно-защитных зонах – нет, наличие железнодорожного подъезда – нет, наличие железнодорожного подъезда – нет, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – нет.	1 694 950
2	ул. Парковая, д. 17 площадью 0,1089 га. Кадастровый номер 223650100001013394	14 882 396	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – для строительства и обслуживания жилого дома.	Централизованное газоснабжение – нет, центральное водоснабжение – нет, электроснабжение – да, участки находятся в санитарно-защитных зонах – нет, наличие железнодорожного подъезда – нет, наличие железнодорожного подъезда – нет, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – нет.	1 488 250
3	ул. Шкловская площадью 0,0100 га. Кадастровый номер 223650100001013353	1 493 280	Срок договора – 10 лет. Целевое использование – для размещения объекта по ремонту и обслуживанию автомобилей.	Централизованное газоснабжение – нет, центральное водоснабжение – нет, электроснабжение – да, участки находятся в санитарно-защитных зонах – да, наличие асфальтированного подъезда – нет, наличие железнодорожного подъезда – нет, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – да.	149 350
4	ул. Дачная, д. 4а площадью 0,1223 га. Кадастровый номер 223650100001013423	17 921 654	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – для строительства и обслуживания жилого дома.	Централизованное газоснабжение – нет, центральное водоснабжение – да, централизованное теплоснабжение – нет, электроснабжение – нет, участки находятся в санитарно-защитных зонах – нет, наличие асфальтированного подъезда – нет, наличие железнодорожного подъезда – нет, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – нет.	1 792 200
5	ул. Дачная, д. 12а площадью 0,1076 га. Кадастровый номер 223650100001013424	15 767 539	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – для строительства и обслуживания жилого дома.	Централизованное газоснабжение – нет, центральное водоснабжение – да, централизованное теплоснабжение – нет, электроснабжение – да, участки находятся в санитарно-защитных зонах – нет, наличие асфальтированного подъезда – нет, наличие железнодорожного подъезда – нет, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – нет.	1 576 800
6	ул. Мичурина площадью 0,0047 га. Кадастровый номер 242400000001000903	685 594	Срок договора – 5 лет. Целевое использование – для обслуживания торгового павильона.	Централизованное газоснабжение – да, центральное водоснабжение – да, централизованное теплоснабжение – да, электроснабжение – да.	68 600

1. Аукцион состоится в 11.00 21 февраля 2014 г. в г. Орше в здании ГП «Оршанский региональный центр поддержки предпринимательства» по ул. Ленина, 230 г. Орша.

2. Для участия в аукционе необходимо подать заявление. К заявлению прилагается документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет государственного предприятия «Оршанский региональный центр поддержки предпринимательства» № 3012500014634 в ЦБУ № 202 ОАО «Белгазпромбанк», МФО 153001742, УНП 391134716, с отметкой банка, а также представляются: физическим лицам – документ (копия), удостоверяющий личность (паспорт), или его доверенного лица, и доверенность, заверенную нотариально, в случае если участник является представителем физического лица; юридическим лицам – копия свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, либо нотариально удостоверенная доверенность, если участник является представителем юридического лица.

3. Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона обязан:

- в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона внести плату за право заключения договоров аренды земельных участков, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения;
- не позднее двух рабочих дней после внесения денежных выплат и выполнения условий, указанных в протоколах о результатах аукциона, заключить с Оршанским районным исполнительным комитетом договоры аренды земельных участков;
- в течение двух месяцев со дня заключения договоров аренды земельных участков, но не позднее трех месяцев с даты вступления настоящего решения, обратиться в Оршанский филиал РУП «Витбескоа» по государственной регистрации и земельному кадастру, за осуществлением государственной регистрации прав, ограничений (обременений) прав на земельный участок;
- получить в установленном порядке разрешение на проектно-исследовательские работы и разработать проекты на строительство объектов;
- юридическим лицам, индивидуальным предпринимателям в

■ Мая праўда

«У краме вядзецца відэаназіранне», «У мэтах паліпашэння якасці абслугоўвання вядзецца аўдыязапіс размовы» — усё часцей можна пабачыць ці пачуць па прыходзе ў краму, банк, дзяржстановау, пры тэлефанаванні мабільнаму аператару. І гэта нешматлікія выпадкі, калі прама папярэджваюць пра тое, што над вамі — Усёбачная Вока ці Усёчузнае Вуха. А ў колькіх яшчэ месцах за намі назіраюць без паведамлення пра гэта? Зрэшты, здаецца, быццам большасць з нас ужо настолькі звыкліся з незаўважнымі «круглячкі» відэакамер пад столлю, што нават не дапускаем думкі: «А мяне спыталі?»

Магчыма, ёсць такія людзі з неэрэалізаванай патрэбай у папулярнасці, якіх нават усцешвае жыццё пад «прыцэлам» відэакамеры. Але ж мы не рэалізуем гэтых жаданняў, спадарства! Урашце, у кожнага з нас ёсць сваё прыватнае жыццё, якое не хочацца выстаўляць на паказ перад тымі незнаёмымі людзьмі, якія пасля, магчыма, будуць праглядаць ці праслухоўваць запіс. І гэтае прыватнае жыццё не абмяжоўваецца парогам уласнай кватэры! Асабістую прастору кожны чалавек, так бы мовіць, заўсёды «носіць» з сабой, і не трэба быць псіхалагам, каб разумець, што яе парушэнне прыносіць дыскамфорт. А ўсведамленне таго, што за вамі ў прамым сэнсе гэтага слова сочаць у краме, на вуліцы, у любімай кавярні, хоць вы, здаецца, ні ў чым не вінаваты, якраз-такі парушае гэту прастору. Апроч таго, што многія і так працуюць пад відэаназіраннем (не толькі ў буйных кампаніях, але нават і на фермах — нядаўна рэспубліканская газета паведаміла аб такім працэдурце ў Магілёўскай вобласці), дык яны яшчэ не могуць быць упэўненымі, што на гэтым кантроль за імі заканчваецца (узгадваючы хача б нядаўні скандал з дырэктаркай аднаго з вядомых прадпрыемстваў, якая праслухоўвала сваіх супрацоўнікаў). Магчыма, гэта і з'яўляецца адной з прычын таго, што людзі ўвесь час мысць быць у напружанні: мяне ж нехта бачыць ці чуе! Становіцца сур'ёзнымі і засарожанымі, ім няма дзе расслабіцца ў сваім горадзе, бо паўсюль — камеры.

А калі ў чалавека дэфект маўлення, знешнасці ці ён проста саромеецца, калі ведае, што на яго глядзяць ці слухаюць?

А колькі грошай трэба выдаткоўваць на ўсталяванне і абслугоўванне сістэмы відэаназірання! Праўда, нярэдка выпадкі, калі развешаныя камеры проста... не працуюць — гэта такі спосаб застрашэння і рэгулявання паводзін. Але ж, не ад колькасці «вочак» гэта залежыць, а справа тут у выхаванні, узроўні жыцця і менталітэце саміх людзей.

Ды і ці так ужо дапамагаюць камеры пры раскрыцці злачынстваў, калі, напрыклад, у памяшканні дрэннае асвятленне, выява размытая, сама камера вісіць высока... Выключэнне тут могуць класіфікацыя і якасць відэарэгістратараў, якія сапраўды вельмі часта дапамагаюць устанавіць вінаватага ў ДТЗ. Але ж усталяваць ці не відэарэгістратар на сваім аўтамабілі, вырашае сам кіроўца. Надаючы бінэт узрушыла відэа з рэгістратара, якое выклаў кіроўца аўтобуса аднаго з мінскіх аўтапаркаў. Вадзіцель запісаў два дзясяткі ДТЗ з яго ўдзелам, каб паказаць, як кіроўцы легкавых машын паводзяць сябе на дарогах.

Зрэшты, можна не блытацца ў сусветным павуцінні, а звярнуць увагу на такую простую рэч, якая ёсць амаль у кожнага — мабільны тэлефон. Пры яго дапамозе можна лёгка ўстанавіць месцазнаходжанне ўладальніка. ...Большасць з нас ужо звыкліся з «падкантрольным» жыццём. Калі нехта пра гэ-

ЗА ВАМІ СОЧАЦЬ!

Як наша прыватнае жыццё становіцца агульным набыткам публічных месцах камер. Яшчэ хутчэй размываецца гэты падзел у сацыяльных сетках, якімі штодня карыстаецца ўсё больш людзей. Але ў чым прычына знікнення асабістай прасторы — у імклівым тэхнічным прагрэсе ці ў нежаданні саміх людзей яе захоўваць?

Дваццаць першае стагоддзе — гэта час не толькі фантастычнага развіцця тэхнікі, але і вельмі хуткага сцірэння межаў паміж асабістай і публічнай прасторай. Сучасны чалавек у вялікім горадзе шмат часу знаходзіцца пад пільным прыцэлам аб'ектываў усталюваных у розных

публічных месцах камер. Яшчэ хутчэй размываецца гэты падзел у сацыяльных сетках, якімі штодня карыстаецца ўсё больш людзей. Але ў чым прычына знікнення асабістай прасторы — у імклівым тэхнічным прагрэсе ці ў нежаданні саміх людзей яе захоўваць?

дарогах. Пазней «сам сабе рэжысёр» адзначаў, што са з'яўленнем роліка ў сёвце колькасць небеспечных сітуацый на дарозе судовай чынам памешчалася. Але з'явілася новая праблема: нехта з нядобра-звучлівай выставі на агульны агляд асабістыя звесткі і фота гэтага шафэра з адной з сацыяльных сетак. Абражаны вадзіцель у адказ на гэта заявіў, што збіраецца звяртацца ў пракуратуру, бо распушчэўшае асабістую інфармацыю пра чалавека забараняе закон.

Увогуле, сацыяльныя сеткі — гэта асобная гаворка. Ніхто з кіраўніцтваў не можа быць застрашаны ад таго, што асабістая інфармацыя, прызначаная для сяброў, можа стаць публічнай, нават калі праставіць усе настраікі прыватнасці. Сацсеткі цяпер перараслі фармат забавляльні і для многіх сталі неабходным працоўным інструментам. Гэта я да таго, што немагчыма ў наш век інфарматызацыі быць ізаляваным ад інтэрнэт-прасторы, таму нейкая асабістая звестка ўсё ж даводзіцца размяшчаць у сёвце.

Зрэшты, можна не блытацца ў сусветным павуцінні, а звярнуць увагу на такую простую рэч, якая ёсць амаль у кожнага — мабільны тэлефон. Пры яго дапамозе можна лёгка ўстанавіць месцазнаходжанне ўладальніка. ...Большасць з нас ужо звыкліся з «падкантрольным» жыццём. Калі нехта пра гэ-

тэ яшчэ не ведаў, то Эдвард Сноўдэн папулярна ўсім патлумачыў. І хоць сачылі за людзьмі з пэўнымі мэтамі ва ўсе часы, але цяпер гэта стала даходзіць да абсурду, з'явілася адчуванне, што мы жывём у грамадстве патэнцыйных тэрарыстаў. Раней нека жывілі без паўсюдных аўдыя- і відэазапісаў. Не скажу, ці змяніўся ўзровень злачыннасці з іх уз'яўленнем, але, як сведчаць прадстаўнікі старэйшых пакаленняў, змяніліся метады і без такога ўзнаўлення кантролю яны былі больш адкрытымі і ветлівымі, чым мы цяперашнія, чыя «бяспяка» так палка «абараняецца». Цяпер намі кіруе нясцёржанацтва. Таму што, як сказаў швейцарскі пісьменнік і мастак Фрыдрых Дзюрэнмат, лубога чалавека, нічога яму не тлумачыць, можна пасадзіць у турму гадоў на 10, і дзесьці ў глыбіні душы ён будзе ведаць, за што.

Дэмагюцкі відэакамеры і пры пошуку злачынстваў і пры пошуку дэмагюцкіх запісаў з рэгістратара супрацоўнікі сталічнай міліцыі затрымалі серыйнага аўтамабільнага злодзея. Тэхніка выразна зафіксавала, як злачынца разбіў шкло ў адным з прыпаркаваных аўтамабіляў і штосьці скраў з салона. Праз некаторы час амагюцкі кваліфікацыя на чужое дабро затрымалі. Між іншым, гэты відэазапіс можна пабачыць і дагэтуль на вядомым усім YouTube. Тут жа можна паглядзець тое, як год таму збілі інваліда ў мінскім метро. Падазраваных у хуліганства «вылічылі» дэмагюцкі манавітэ кадрам, якія былі зроблены камерамі відэаназірання. Праўда, на гэтым гісторыя не скончылася — карыстальнікі беларускіх інтэрнэт-форумаў апублікавалі ў каментарыях да шакароўчых навінаў спасылкі на персанальныя старонкі меркаваных вінаватых у адной з папулярных сацыяльных сетак. І там пачаўся сапраўдны суд Лічча.

А вось тут трэба прыгадаць выказанне старажытнарымскага паэта Ювенала, які вельмі трапна заўважыў: «Язык мой — ворог мой». Калі адаптаваць гэты выраз пад цяперашні час, то трэба слова «язык» замяніць на слова «акаўнт» у сацыяльнай сетцы — гэта тэ, зусім не. Прыносіць яны і шмат добрага, толькі вольна трэба умець імі карыстацца. Мясце гэтаму, напрыклад, вылучылі ў школе. У кабінэце інфарматы-

На выхадных я паглядзеў стары савецкі драматычны фільм «Цяжкі па-за раскладам». Сярод іншых сцэн мне ўрэзалася ў памяць адна: як грузавік спрабаваў праскочыцца на чыгуначным пераездзе на забаронены сігнал святлафора, і чым гэта скончылася. Гэта, на мой погляд, для таго часу быў выдатны наглядны дапаможнік па прадмеце «Як не трэба сябе паводзіць на дарозе». Тэхнічны прагрэс за трыццаць гадоў прасунуў далёка наперад, і цяпер усё больш аўтамабіляў астальваюцца відэарэгістратарамі. З аднаго боку, можна казаць, што ў нейкай ступені гэтым парушаецца таямніца прыватнага жыцця. Але з другога, база звестак нумароў аўтамабіляў сама з'яўляецца таямніцай і таму ў вольным доступе адсутнічае. Староньня чалавек нумар паведамліць хіба што аб рэгіёне, дзе аўто стаіць на ўліку.

кі на сцяне была прымацавана цудоўная рэч — правільны бяспечны паводзін у інтэрнэце. Справа ў тым, што вельмі часта мы самі раскрываем шмат інфармацыі аб сабе. Прычым можам гэтага нават не заўважыць...

Вельмі часта мы самі раскрываем шмат інфармацыі аб сабе. Прычым можам гэтага нават не заўважыць...

Аднойчы я дамовіўся на сустрэчу з чалавекам. І ад няма чаго рабіць вырашыў паглядзець, наколькі ён вядомы ў інтэрнэце. Ужо крыху менш чым праз паўгадзіння я сабраў пра будучага суразмоўцу некалькі дасць. Даведаўся пра яго месца вучобы, працы, кола сяброў, інтарэсы і — галоўнае! — нейкі падрабязнасці з асабістага жыцця, паглядзеў на фотаздымкі... Прычым зрабіць гэта мог кожны, абсалютна старонні чалавек. Дастаткова толькі было ўвесці патрэбныя рэзкі і ў пашукальнік...

А гэта значыць, што трэба многім, сярод іншага, задаць пытанне самому сабе: а навошта я выкладаю ў інтэрнэт, да якога маю доступ розныя людзі, нешта асабістае, тое, што калісьці было для чужых таямніцай за сямю пячэткамі? Таму ў тым, што прыватнае становіцца публічным, трэба вінаваціць не толькі дасягненні тэхнікі.

Паважаны Міхаіл Канстанцінавіч БАГДАНЫЧ з Мінска! Удзельнік ВВВ і ветэран працы! Прыміце ад нас, вашых сяброў, сардэчныя віншаванні з нагоды 90-годдзя з дня народзінаў! Зычым здароўя, жыццёвага аптымізму, павялі ад дзяцей і ўнукаў! Дзякуем за Перамогу і шчырую працу. Вашы сябры са Слуцка НОВІКІ, ЖАРТУН, КІПНІС, АНІСАЎ, КРЫВОГІНА.

СНЕГ І ЛЁД

Займальныя факты

Кросворд з 31 пазначэннем і ілюстрацыямі: чалавек на лыжах, снегавы панчэ, ледзяныя сарыскі, снегавы панчэ.

Па гарызанталі: 2. Лежаныя... Паўзучы жывёльны арганізм з доўгім м'якім целам: жыве толькі ў ледваіках, а пры нагрэве да плюс 5 градусаў гіне. 5. Травадзяная сумчатая жывёліна, якая знешне нагадвае маленькага мядзведзя; жыве ў Аўстраліі. 9. «Спыніць не можа...» (на жаль, свой бег). 3 верша Д. Пятровіча «Зімовая панурасца. Нечаканне...». 10. ...ці светла-чырвоны. Колер снегу, які выпаў у 2006 годзе ў Прымор'і (Расія), у 2010 годзе ў г. Краснадары, а ў 2001 годзе ў штаце Каларада (ЗША) і меў смак кавуна. 11. Снег шматкамі — на ... і макросце (прыкм.). 12. «Мароз — мастак і, пыху поўны, \Узносіць слуп на ... роўны». З пазмы Я. Коласа «Новая зямля» («На рэчцы»). 14. Навука — не ... (прыкм.). 15. Планета Сонечнай сістэмы, на якой выпадае снег з цвёрдымі вулканікамі. 16. Умоўная велічыня, адносна якой вызначаецца тэмпература паветра, ледзі і інш. 17. Дзе двое — там рада, дзе ... — там здрада (прыкм.). 18. Каб конь добра вёз — падавай яму ... (прыкм.). 20. Званне, чын. 21. Прысады, дарожка ў парку або ў садзе. 22. Пазедка, наведванне чаго-небудзь з якоўскай мэтай. 28. Горад на паўночным усходзе Кітая, порт на рацэ Сунгары, дзе з 1963 года штогод праводзіцца Міжнародны фестываль снегу і лёду. 29. Чалавек — ... . Такое імя атрымаў галандзец Уілс Хоф, які ў мароз прабег басанож па снезе 2 гадзіны 16 хвілін і пралёў пад лёдам на Паўночным полюсе 80 метраў. 30. Краіна ў Азіі, дзе знаходзіцца музей снегу і лёду. 31. Прадстаўнік народнасці, які жыве пераважна ў Хабарскім краі (Расія); лічыцца, што асобныя ... могуць распазнаць да 100 адценняў снегу.

Па вертыкалі: 1. Прафесія сярэднявечага нямецкага вучонага І. Кеплера, які ўпершыню вызначыў і абгрунтаваў форму сляжынак. 3. Месца ўпадзення ракі ў мора, возера ці ў іншую раку. 4. Адна з самых «марозаўстойлівых» птушак; можа вытрымліваць тэмпературу да мінус 90-110 градусаў. 5. «Снег скрыпіць і пяе ціха, \Што ... яшчэ не скор». З верша А. Бранта «Зімовы сон». 6. У лютым востры ... — короткая зіма (прыкм.). 7. Рачная даліна ў гарах, створаная горна-далінным ледавіком. 8. Тое, чым з'яўляецца сляжынка з сіметрычнай будовай. 13. Плаваюча ледзяная гара; падлічана, што колькасць вады ў двух-трох сярэдняга памеру ... роўная гадавому сцяку р. Волгі. 14. Штат на паўначы ЗША, дзе выпала сляжынка дыяметрам 38 см і таўшчыняй 20 см. 17. Турсыцкі паход. 19. Чалавек — ... Так называлі амерыканскага вучонага У. Бэнлі, які першы заснаў на плёнку крышталікі снегу і зрабіў больш за 5 тысяч здымкаў сляжынак. 23. Царкоўнае пеняленне ў гонар свята. 24. Тое, што і каліяна. 25. Газ, які выкарыстоўваецца ў тэхніцы і медыцыне. 26. Выдумшчык. 27. Самастойная вакальная ці інструментальная п'еса.

Склад Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

Даты | Падзеі | Людзі
1888 год — нарадзіўся Джордж Байран, англійскі паэт. Жыццё яго было падобнае на шлях конніка, які імчыць удалячынь, з усіх сіл прышпорваючы каня. Джордж Байран не пражыў і сарака гадоў, але паспеў набыць славу паэта-рамантыка і героя. Апаўданы пра паломніцтва Чайльд Гарольда, створаны падчас падарожжа па Міжземнамор'і, прынеслі Байрану сусветную вядомасць. Паэту было трыццаць чатыры, калі ён далучыўся да паўстання італьянскіх карбанарыяў. Праз два гады Джордж Байран адправіўся ў Грэцыю, каб дапамагчы і яе народу здабыць свабоду. Аднак загінуў, не паспеўшы завяршыць вышэйзгаданую справу.
1933 год — нарадзілася Алена Георгіеўна Лось, беларускі графік. Вядомая ў асноўным як мастак дзіцячых кніг. Аўтар ілюстрацый да кніг «Залатая яблычка», «Канёк-гарбунок» П. Ярышова, «Слова пра паход Ігаравы». Сярод твораў: станковыя серыі «Дзеці Беларэжы», «Палессе», партрэты беларускіх пісьменнікаў.
Было сказана Андрэй ВОЛЯН, палітычны дзеяч, філосаф, ідэолаг. Рафармацыі на Беларусі: «Кожны, на каго звольнаецца і г'яная напасць, стэрчае свой набытак і дабрабыт, робячыся голым, як той бізун».

КАМУ «АРЭНУ» З ШАКАЛАДУ?
Пакуль Мінск актыўна забудовваецца перад чэмпіянатам свету па хакеі, вытворцы цукерак Лілія Гардзюк і Алена Чаркас распачалі ўласную будоўлю. Сяброўкі ўзвядлі «Мінск-Арэну»... з шакаладу!
Усё як мае быць: спачатку намалювалі эскіз, потым паставілі фундамент, далей — працавалі над сценкамі і дэталіямі, залілі «лёд», пляцоўку падзлілі на сектары. Для будоўлі, якая працягвалася 4 дні, жанчынам спатрэбілася каля 5 кілаграмаў шакаладу. Ніякіх пад'ёмных кранаў, цэгля і цвікоў — абсалютна усё рабілася ўручную, кожны элемент кампазіцыі ядомы.
Гатовы спартыўны аб'ект вахыць больш за два з паловай кілаграмы. У планах «салодкіх будаўнікоў» — распачаць будаўніцтва «Чыжоўка-Арэны».
Любоў БЛЯКВА, Фота аўтара.

СЕННЯ
Месяц
Апошняя квадра 24 студзеня. Месяц у сур'і Шалы.
Імяніны
Пр. Піліпа, Пятра, Яўстрата. К. Настасі, Віктары, Віктара, Дамініка, Маторы.
Сонца
Усход Захад Даўжыня дня
Мінск — 9.12 17.31 8.19
Віцебск — 9.07 17.15 8.08
Магілёў — 9.02 17.21 8.19
Гомель — 8.52 17.24 8.32
Гродна — 9.26 17.47 8.21
Брэст — 9.20 17.54 8.34

ЗАЎТРА
Геамагнітная ўзрушэнні
ВІЦЕБСК 756мм рт.сл. -19...-17°C
ГРОДНА 758мм рт.сл. -23...-21°C
МІНСК 748мм рт.сл. -18...-16°C
МАГІЛЁЎ 750мм рт.сл. -18...-16°C
БРЭСТ 755мм рт.сл. -16...-14°C
ГОМЕЛЬ 752мм рт.сл. -14...-12°C
...у суседзях
ВАРШАВА -12...-10°C
КІЕЎ -12...-10°C
РЫГА -12...-10°C
ВІЛЬНЮС -16...-14°C
МАСКВА -17...-15°C
С.ПЕЦЯРБУРГ -15...-13°C

УСМІХНЕМСЯ
— Калі жанчыне холадна па начах — ёй патрэбны мужчына. Калі мужчыну холадна па начах — яму патрэбна жанчына.
— А калі холадна абамі?
— Тады ім патрэбны сантэхнік!
Навіны навукі.
Брытанскія навукоўцы распакавалі чарговыя скрынны віскі. Свет на парозе новых адкрыццяў!
— Слухай, у цябе як клубніцы ўрадзілі?
— Выдатна, два ўрадзілі ў год здымаю.
— Два? У нашых умовах? А які ў цябе гатунак?
— У мяне іх два — «Фестывальная» і «Суседска-начная».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.
Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕПЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯЧУК, С. ПРТАС (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАЎСЬКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯХУ, Л. ЦІМОШЫК.
НАШ АПРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыйны — 287 18 64, падліскі і распушчэжыя — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказны за вышук дадаткаў: «Чыроня змена» — 292 44 12; «Мясцовае самараванне» — 292 44 12, уласных карэспандантаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03, Бухалтарыя: 287 18 81.
http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.minsk.by
(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падобны і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і тупіць адрэдаваныя ёй п'сымы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», тупіць з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вывідавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 22.817. Індэкс 63850. Зак. № 316.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Нумар падпісаны ў 19.30
21 студзеня 2014 года.